קו למושב

שבועון המושבים וההתיישבות הכפרית • מס' 774 • 14 במארס 2013 • ג' בניסן תשע"ג

ראה עמ' 11

מסגריית א.ח. מלמר

בהנהלת: כעבייה חוסיין

אחים לצוללת

סגן מ' ממושב עדנים ישרת כסגן מפקד בצוללת שעליה פיקד אחיו

יבל ברקאי ■ עמ' 6

צילום: דו"צ

זה לא פרד, זה סוס עבודה

הרכב התפעולי הנמכר ביותר בשוק העבודה העולמי

MULE. | עבירות גבוהה ונוחות משתמש | כושר נשיאה וגרירה המובלים בקטגוריה | עלויות תפעול נמוכות | אמינות מוכחת לאורך שנים

התקשר עכשיו לתיאום נסיעת מבחן, אמנון 052-6119974

מטרו מוטור
www.metro.co.il

מטרו סנטר
עתיר ידע 18, כפר סבא,
טל. 03-6335666

מגוון אפשרויות תשלום כולל ליסינג תפעולי ומימוני מלא

Kawasaki
www.kawasaki.co.il

התמונות להמחשה בלבד. ט.ל.ח.

נוסטלגיה במיטבה

נפתח מוזיאון כפר מל"ל

100 שנים של התיישבות בארץ ישראל

נפתח מוזיאון ייחודי המזמין את ציבור חברי המושבים לחוות מודל להתיישבות בארץ בשנות ה־20' של המאה שעברה. את הרעיון להקמת המוזיאון הגה חבר המושב ארנון ברודנר זכרו לברכה, שהיה יושב ראש הוועד. חברו אליו איתן זלמנסון, רבקה בוגין, דוביק גרודמן והאוצרת סמדר לוי.

לדברי דוביק גרודמן, מנהל המוזיאון והרוח החיה בו, חגיגות ה־90 למושב, שבהן הציג אוסף כלים ותמונות ישנות "של פעם", נתנו דחיפה להקמת המוזיאון.

במוזיאון הושם דגש על תפיסת היישוב הראשונית – מושב פועלים, שבו הגברים עבדו בחוץ והנשים והילדים עבדו במושב וגידלו ירקות ותרנגולות לצריכה עצמית. אז היו במושב רק 12 מתיישבים, והשיטה הזאת נכשלה לבסוף. אחר כך השתנתה התפיסה ועברו למושב עובדים עצמאיים, כהיום.

במוזיאון מודגש ערך העבודה העברית בארץ, ערכי השותפות והערבות ההדדית, מוצגת צורת החיים, הדלות והעוני, לצד שמחת החיים של החלוצים בראשית ההתיישבות בארץ. אוסף של חומרים אותנטיים שנאספו מחברי המושב, לרבות תמונות, מסמכים ותעודות מכל התקופות מוצגים במוזיאון, בחלל המבנה אף מוצג שולחן אוכל עם צלחות פח וכלים שונים שבהם אכלו בעבר. סמדר לוי, האוצרת, תכננה את הצגת הדברים עם כיתוב מתאים לתקופה ולמוצגים.

כמו כן, יש בו פינת צפייה לסרט דוקומנטרי על המושב ואלבומים שערך החבר יוס'קה מרגלית.

בנוסף לחללי התצוגה, מוזיאון כפר מל"ל הוא מוזיאון מרחבי המזמן למבקר בו סיור רגלי ברחבי המושב בין הצריף הישן והאותנטי, שתרם החבר עמוס זבאגין, צריף שקירותיו עשויים בוץ וקש, ובתוכו אביזרים, עדות לצורת מגורים של פעם, לבין המחלבה הישנה על דמויותיה הסטגוניות, באר המים הישנה, הבריכה הראשונה, מנוע השׂאיבה, עגלת חביות המים, חורשת אלונים עתיקה וגם גינה מטופחת כמו זו ששימשה את המשפחות הראשונות במושב, בה גדלים גידולים של פעם – שקדים וגפנים, אבוקדו, אבטיחי מללי, גן ירק ופרדסים, וכן דרכי ההשקיה, התעלות המיוחדות ואפילו תעלות הנפתחות בדרך מיוחדת להפניית המים לחלקות הייעודיות.

המוזיאון, בבניין מזכירות המושב, פתוח בכל שבת ראשונה ואחרונה בחודש, יש לתאם ביקור קבוצות בימים אחרים.

אוהבים לכתוב?

אוהבים לכתוב ומוכנים להשתתף ביציקת תוכן חדש ל"קו למושב"? אם התשובה חיובית, אתם מוזמנים ליצור אתנו קשר. dror.maariv@gmail.com

תוכן

קרן אור
בעוד כשנתיים יוכלו חולי הסרטן מהגליל לנסוע לצפת במקום לחיפה
8

שיא הנשיאים
מירה אלטמן, פעם קיבוצניקית, היום בכפר הרי"ף, תארח את אובמה
14

המסע לפולין
אילנה יוגב מספרת על ההכנות של נציגי ההתיישבות במחנות ההשמדה
18

את "קו למושב" אפשר לקרוא באתר של תנועת המושבים: www.tmoshavim.org.il

קו למושב

■ **עורך:** דרור יוסף
■ **עורך משנה** עודד לפיד
■ **מנהלת עיתון** עדנה זיו

■ **כתבים** חני סולומון, יעקב לזר, נחמן גלבוע, עו"ד אפרת חקיקת, יבל ברקאי, עו"ד איילת רייך-מיכאלי, דגנית רם, זהר נוי

■ **דואר אלקטרוני**
dror.maariv@gmail.com

מזכירה והפקה אסתי כלפון 03-5632547
esti.halfon@maariv.co.il
■ **גרפיקה מערכת** שרה ראובן
■ **גרפיקה מודעות** דני גוטליב
מערכת 03-5632441
מודעות לוח שירלי הכהן
טל' לוח 03-5682878
shirly.hacohen@maariv.co.il

יועצי פרסום דניאלה גבאי, יעקב קניאל, יורם עביבי, גילה סבן
טל' מודעות 03-5632547
פקס מודעות 03-5638728
מודעות kav_daf@maariv.co.il

המערכת והמנהלה רח' קרליבך 2, ת"א

משנה למנכ"ל: עקיבא גולדבלום akiva.goldblum@maariv.co.il

© כל הזכויות שמורות. אין להעתיק, לתרגם, לשדר בכל אמצעי, לאחסן במאגר מידע, לפרסם או להפיץ בכל אמצעי כל חלק מן המודפס בעיתון הזה.

סיימתם לקרוא? אנא השליכו את הגיליון לפח המחזור הסמוך למקום מגוריכם.

147 מיליון שקלים

שני אחים, קבלני עבודות עפר ותשתיות, נאשמים בביצוע עבירות מס שסכומן מיליוני שקלים בין השנים 2007 עד 2012. סעיפים נוספים בכתב האישום טוענים שהנאשמים איימו על חיי ראש מועצת עמק חפר, רני אידן, במטרה למנוע ממנו הרס נכס בבעלותו במושב בורגתא ועל חיי עובד המועצה ומשפחתו

לבית משפט השלום בתל אביב–יפו הוגש כתב אישום חמור נגד האחים ג'קי שבירו מור ואבנר שפיר, בגין ביצוע עבירות מס, שסכומן 147,114,399 שקלים לפחות. בנוסף, מיוחסות לנאשמים עבירות של סחיטה באיומים.

כתב האישום נגד שני האחים הוגש על ידי עו"רכות הדין רבקה פיינר ועילית פאלוך מהמחלקה המשפטית של רשות המסים, לאחר חקירה מורכבת שנערכה על ידי היחידה הארצית לחקירות ומאבק בפשיעה ("יהלום") ויחידת חקירות מס ערך מוסף חיפה, בסיוע היחידה הארצית למאבק בפשיעה הכלכלית (יאל"כ) במשטרת ישראל.

על פי כתב האישום, עבירות המס המיוחסות לנאשמים התבצעו בנסיבות המוגדרות מחמירות על ידי הרשויות, נוכח מספר העבירות, התחכום והשיטתיות שבהם נעשו, משך הזמן שבו בוצעו העבירות וסכומי המס שהועלמו מעיני מוסדות המדינה.

מכתב האישום עולה, כי בין השנים 2007 עד 2012 פעלו הנאשמים לביצוע עבירות מס בהיקף ניכר תוך שימוש, בין היתר, בחברות שונות (דליס 2001, י.ש. המובילים, א.ד. נתיבי המרכז) הרשומות על שמם ועל שם אחרים, ששימשו כ"אנשי קש".

האחים נאשמים, כי במטרה לסייע לאחרים להתחמק ממס, הם הוציאו חשבוניות מס פיקטיביות שסכומן כ–110 מיליון שקלים לפחות, מבלי שבוצעו העסקאות המפורטות בהן. למרות שהעסקאות לא יצאו אל הפועל, הנאשמים גבו מלקוחותיהם תשלומי מע"מ ועמלות נוספות שקשורות בעסקאות הפיקטיביות, המסתכמים ביותר מ–15 מיליון שקל, ושלשלו אותם לכאורה לכיסיהם.

כמו כן, נטען בכתב האישום, כי בדוחות שהגישו למע"מ בתקופה הרלבנטית, הנאשמים ניכו מס תשומות שלא כדין ודרשו החזרים על הוצאות כוזבות וסתמיות בדוחות למס הכנסה. סך כל העלמות המס והדרישות להחזרים מגיע ל–20 מיליון שקלים לפחות.

כסף. נאשמים בדיווח על הוצאות כוזבות בסך 20 מיליון שקלים ויותר

צילום: פלאש 90

מסמכים של החברות שבאמצעותן פעלו הנאשמים הוסתרו במחסן הצמוד לדירת מגורים, שהייתה בבעלות אמם המנוחה ברמת אביב. מבדיקת פנקסי החשבוניות שנמצאו במחסן התגלה, כי הנאשמים הנפיקו לכאורה חשבוניות שחיבורן מגיע לסכום העצום 350 מיליון(!) שקלים, בעוד שבפועל דיווחו לרשות המסים על עסקאות שנעשו בשביעית מהסכום שבחשבוניות, כ–50 מיליון שקלים, בסך הכול.

על הסכום האדיר ששאלת העלמתו מעיני רשויות המס צריכה להתברר בבית המשפט, נוסף סעיף המייחס לג'קי שבירו מור חשד להעלמת הכנסות מהשכרת נכסים בבעלותו, שסכומן פעוט יחסית – "רק" כמיליון שקלים.

על עבירות המס המיוחסות לנאשמים, ג'קי שבירו מור ואבנר שפיר, נוספו סעיפי עבירות של סחיטה באיומים. בין היתר, נטען כי השניים איימו בפגיעה בגופו של ראש מועצת עמק חפר, רני אידן, ופעלו לסחוט אותו במטרה להניאו ממימוש צו הריסה אשר הוצא לנכס המוחזק על ידם במושב בורגתא. החשודים התפרצו לישיבת הנהלה במועצה, והנאשם ג'קי שבירו מור החל להשתולל ואיים על ראש המועצה, כי אם יהרוס לו את הנכס "יישפך פה דם"....

שבירו מור נאשם שאיים בפגיעה בגופו ובמשפחתו של דניאל אל על, מפקח בנייה במועצה אזורית עמק חפר, ופעל לסחוט אותו כדי "לשכנע" אותו לחדול מביצוע פעולות לאכיפת החוק. אל על קיבל מסר, לכאורה מהנאשם, שמילותיו: "הפעם ויתרנו לך, פעם הבאה תקבל ישר כדור בראש!". במסר נוסף נכללו המילים: "והפעם ידקרו אותו שיקבל פנס על הכיפאק... שיילך, יאשפזו אותו בבית חולים". נגד הנאשם נטען, כי איים וסחט את דוד פישביין, החייב לו כסף, כדי להניעו לשלם את חובו.

עם כתב האישום הוגשה לבית המשפט בקשה לעצור את הנאשמים תום ההליכים.

מכה שכתובה בתורה

נחילי ארבה, מעשר מכות מצרים, נראו בקיבוץ רביבים ובחוות הבודדים אשב"א בנגב הדרום-מערבי, בתחילת השבוע. בשני היישובים נקטו גישות שונות לטיפול בתופעה

הארבה, אותה מכה מקראית שבקרוב נקרא עליה בהגדה של פסח, "הבריח" את הגבול ממצרים והתקדם מעט בכיוון צפון–מזרח. פרטים מעטים נראו אף הרחק מן הנגב הדרום–מערבי, באשדוד, אולם נראה שאין סכנה חמורה ליבולי הארץ.

לפני שבוע, מכת הארבה הסעירה את יישובי פתחת ניצנה: קדש ברנע, כמהין, באר מילכה ועזוז וביום שני השבוע הגיעו הנחילים משם, נמלטים ממטוסי הריסוס שהזמין משרד החקלאות, אל אזור רביבים, כביש 222.

אורי יוגב, מרכז הזיתים של קיבוץ רביבים (3,000 דונם) חזה ביום ראשון אחרי הצהריים בנחיל ארבה מחפש מקום ללינת לילה, ולבסוף נבחרה חלקת הזיתים הצעירים שלו. התופעה משכה אל המטע תושבים סקרנים רבים.

אורי יוגב: "ביום שני ראיתי שני מטוסי ריסוס שטיפלו בנחיל ואחרי כמה שעות ראינו משטח של חגבי ארבה מתים על הקרקע. החשש הגדול שלנו, שמהביצים שהטיל הארבה ייוולדו זחלים שיפגעו בעצים או שחומר הריסוס המעולה של המטוסים יפגע במאזן הביולוגי במטע".

צפונית לרביבים, על "דרך היין", נמצאת חוות הבודדים אשב"א שבה גר, מאז פינוי גוש קטיף, החקלאי שלמה אזולאי (72). בחוות אשב"א מגדל אזולאי 200 דונם אורגניים של כרם ענבים, מטע זיתים, ירקות ותבלינים.

שלמה, אתה חקלאי אורגני ואסור לרסס אצלך, איך טיפלת במכת הארבה?

"כמו שטיפלו בשנות ה–50' במכת הארבה. אני והפועלים שלי, מי בטרקטור ומי ברכב, מבריחים אותם עם פחים ומקלות".

ממה אתה חושש?

"החשש שלי שהארבה יפגע בפריחה בזיתים ובלבלוב בכרם".

אתה זוכר את הגל הגדול של הארבה שהכה בישראל בשנות ה–50'?

"יש לי זכרונות מרבאט, במרוקו. היינו אוכלים את הארבה אחרי שטוגן על תנורים, זה היה תענוג גדול. כיום, התאילנדים שלי חוגגים על פגרי הארבה, אני לא! למרות שכוחי במותניי, בקטע הזה של זלילת ארבה כצ'יפס, הזדקנתי".

נחיל ארבה. "מי בטרקטור ומי ברכב, מבריחים אותם עם פחים ומקלות"

צילום: אדי ישראל

משפחה של קצינים

סגן מ' ממושב עדנים קיבל את סיכת הקצין הימי בטקס סיום קורס חובלים שהתקיים השבוע, והוא ישרת בסגן מפקד בצוללת, שעליה פיקד אחיו. במשפחתו של מ' מכירים את השירות הצבאי היטב: מלבד האח, גם ההורים והאחות קצינים

השבוע הסתיים קורס החובלים, הנחשב ליוקרתי ביותר בחיל הים ולאחד המאתגרים והקשים בצה"ל, שבו מוכשרים קציני שייטות ספינות הטילים והצוללות. מסיימי הקורס הם קצינים וקצינות, בצה"ל משרתות היום כעשר חובלות, ברגת סגן ובעלי תואר אקדמי.

סגן מ' ממושב עדנים במועצה אזורית דרום השרון היה בין מקבלי סיכת הקציין הימי וישרת באוניה צוללת שבה שירת אחיו, המבוגר ממנו בתשע שנים, כסגן מפקד. טקס הסיום נערך ביום רביעי האחרון בנוכחות מפקד הצבא, הרמטכ"ל בני גנץ.

קורס החובלים ארך כ-30 חודשים (כשנתיים וחצי). בתחילתו, השתתפו בו 90 צוערים, אך בסיומו נותרו כשליש מהמתחילים, 35 קצינים בלבד. במהלך הקורס, למדו הקצינים לעתיד לתואר ראשון כללי במדעי הרוח באוניברסיטת חיפה. מדובר צה"ל נודע, כי בשנים הבאות התואר יוסב ללימודי כלכלה.

הצוערים בקורס מתחלקים למגמות שיט, אלקטרוניקה ומכונה, והם הם עתידים לפקד על ספינות טילים, על דבורים ועל צוללות. מ' היה במגמת שיט והתמחה בניווט ובהפעלת כלי נשק של צוללת. כעת, לאחר שהוסמך לפקד על צוללת, מצפות לקצין הצעיר מ' חמש שנות שירות בצבא הקבע.

סגן מ' היה פעיל טרם גיוסו בתנועת הנוער בני המושבים ובזמנו הפנוי הוא מנגן על פסנתר. המשפחה של מ' מכירה היטב את הצבא: אחיו שירת בצה"ל כסגן מפקד צוללת ואמו השתחררה בדרגת אלוף משנה, כראש מחלקת מדעי האנוש.

בן הזקונים הכיר את התפקיד המיועד לו מבעד לעיניו של אחיו, ותמיד חלם לפקד גם הוא בלב ים. הוא עתיד להשתבץ לאותה צוללת, אחת משלוש של צה"ל (אח"י דולפין, תקומה ולווייתן), עליה פיקד אחיו הגדול בשירות מבצעי ברובו.

מ', הקורס קשה וארוך מאוד, בשני שלישים מהמתחילים נשרו. מתי שהוא היית מועמד להדחה?

"הייתי די יציב כל הזמן".

כמי שמיים עבשיו קורס חובלים ועומד לפקד על צוללת, אתה מכיר את הטביעה של הצוללת אח"י דקר?

"בהחלט. זה אירוע מכונן בחיי החיל. אגב, עובדה פיקנטית: בקורס שלנו סיים הנכד של יעקב רענן, מפקד הדקר".

האם הבית שלך במושב ביוון אותך לשירות "מורעל" בצבא?

"אני מניח שכן. אימא שלי הייתה בצבא ראש ממד"א (מחלקת מדעי אנוש) וסיימה בדרגת אלוף משנה. אבא שלי סיים כסגן מפקד פלוגה בגדוד 202 של הצנחנים. אחי קצין בצוללות ואחותי הייתה קצינה בתותחנים... כולנו קצינים".

כמה מושבניקים סיימו את הקורס?

"בסך הכול, מההתיישבות העובדת וממושבות כמו קריית טבעון היו 40% מהמסיימים. זה מספר מדהים".

אתם חקלאים? אתה עוזר במשק?

"כן. אבא אחרי שירות בשב"כ, ביחידה לאבטחת אישים, הפך להיות חקלאי. היום יש לנו 1,800 כבשים לבשר, אבל זה משני. העיקר הוא גידול תפוחי אדמה, בטטות ובוטנים. אני עבדתי על קומביין ועבדתי בדיר".

מה תעשה כשתהיה גדול, לאחר שתסיים את השירות בקבע?

"אשמח להיות בסגל הדיפלומטי של מדינת ישראל, אבל בינתיים, זה עוד כל כך רחוק".

מסיימי קורס חובלים. "מההתיישבות העובדת וממועצות כמו קריית טבעון היו 40%" צילומים: דובר צה"ל

סגן מ'. "הייתי די יציב כל הזמן"

פרס החינוך תשע"ב לכפר הנוער ויצו נהלל

המינהל לחינוך התיישבותי ופנימייתי במשרד החינוך העניק לכפר הנוער פרס על פועלו ליצירת חממה לימודית-ערכית ועל מגוון תכניות חברתיות שמטרתן טיפוח ערכים, אמונה ביכולת ומניעת נשירה

פרס החינוך לשנת תשע"ב הוענק ל-17 מוסדות חינוך – בתי ספר ופנימיות, לאנשי חינוך ולעובדים, שבהם בחר המינהל לחינוך התיישבותי פנימייתי ועליית הנוער במשרד החינוך כמייצגים עשייה חינוכית ומצוינות. המינהל מפקח על 126 בתי הספר אזוריים ועל 280 כפרי נוער ופנימיות חינוכיות בכל הארץ. כפר הנוער ויצו נהלל זכה בפרס החינוך לשנת תשע"ב, מטעם המינהל, בקטגוריית פנימייה מצטיינת.

דורון הושמנד, מנהל הפנימייה בכפר הנוער ויצו נהלל: "בפנימייה מתחנכים כ-250 חניכים המגיעים מכל הארץ, ובכללם 79 חניכים מפרוקיט נעל"ה (נוער עולה לפני הורים). אנו רואים חשיבות רבה בקשר עם הקהילה ולכן אנו מעודדים יציאה וקשרים עם התלמידים האקסטרניים הלומדים בבית הספר ומתגוררים בעמק.

"בפנימייה פועל מרכז העשרה לפיתוח מיומנויות למידה ותגבורים לימודיים הניתנים לחניכים ללא תשלום על ידי מורים במקצועות השונים. בנוסף, פועלים בפנימייה חוגים רבים ומגוונים, לצד האקדמיה לספורט הפועלת בשיתוף עם מכבי חיפה והמועצה האזורית עמק יזרעאל."

בנימוקים לפרס כתבו חברי ועדת הבחירה: "הפרס ניתן לפנימיית כפר הנוער ויצו נהלל על פועלו ליצירת מקום חינוכי פנימייתי המשמש חממה לימודית-ערכית. המסייע לתלמידיו ללמוד ולהתקדם. מעודד לשיפור ההישגים הלימודיים והחינוכיים. על טיפוח סביבה חינוכית שיש לה השפעה על התנהגותם של התלמידים, על אווירה של דרך ארץ וכבוד הדדי ועל מגוון תכניות חברתיות שמטרתן טיפוח ערכים, אמונה ביכולת ומניעת נשירה.

"על בניית צוות חינוכי מסור ומקצועי המשמש מסגרת חינוכית חשובה, בית חם ותורם ליצירת אווירה משפחתית נעימה, שבה התלמידים זוכים לאוזן קשבת ולסיוע בהתמודדות עם אתגרים."

דוד חורש, מנהל כפר הנוער: "הפרס מחזק את ה'אני מאמין' של הכפר, אשר עוסק – בחוזן ובמעשה – במתן הזדמנות שווה לכל תלמיד לפתח את כישוריו כאדם אחראי החש שייכות ומחויבות לחברה, לקהילה ולמדינה שבה הוא חי. הפרס מסב גאווה גדולה לחניכינו ולצוות המסור, ובראשו מנהל הפנימייה, דורון הושמנד, אשר עובדים במסירות ובאהבה במטרה להוביל את בני הנוער להצלחה".

ד"ר יחיאל שילה, מנהל המינהל לחינוך התיישבותי במשרד החינוך: "הזוכים בפרס משתייכים לקבוצה איכותית של אנשי חינוך ומוסדות חינוך המציגים מודל של הצלחה פדגוגית בהיבטים לימודיים, בהנחלת ערכים, בטיפוח אקלים חברתי ובגיבוש צוות מקצועי מסור".

אייל בצר, ראש המועצה האזורית עמק יזרעאל, בירך את מנהלי כפר הנוער והפנימייה על קבלת הפרס: "אנחנו בעמק חווים יום-יום את עשייתכם החשובה עבור חניכי הפנימייה ואת השתלבותם המוצלחת בקהילת בית הספר ומושב נהלל. תייחסותכם האישית אל כל נערה ונער, בהם אתם רואים עולם ומלואו, היא ערך חשוב ודוגמה לחיקוי לכלל מערכת החינוך בעמק".

החלה הקמת מכון הקרנות בצפת

במרכז הרפואי זיו בצפת, שבו יפעל מרכז טיפולי בהקרנות בחולי סרטן, התחילו בעבודות התשתית. הפרויקט צפוי להימשך כשנתיים ועלות הקמתו מוערכת ב-37 מיליון שקלים, רכישת הציוד הנדרש להפעלתו מוערכת ב-20 מיליון שקלים נוספים

במרכז הרפואי זיו החלו עבודות התשתית להקמת מכון ההקרנות לחולי סרטן. הפרויקט החשוב ימנע סבל ממושך של חולי סרטן רבים וחוסר צדק שנמשך שנים כלפי אלפי מטופלים, תושבי הגליל, שנאלצים להיטלטל שעות ארוכות בדרכים אל חיפה ומרכז הארץ, לפני ואחרי טיפולי הקרנות קשים. בישראל פועלים כיום רק שישה מכוני הקרנות בבתי חולים ציבוריים, זיו יהיה בית החולים הראשון באזור הגליל אשר יפעיל מכון הקרנות.

פרויקט ההקמה של מכון ההקרנות צפוי להימשך כשנתיים ועלותו מוערכת ב-37 מיליון שקלים, עליהם יש להוסיף רכישת ציוד הקרנה וציוד ייעודי אחר הנדרש להפעלת המכון, המוערכת ב-20 מיליון שקלים נוספים.

המכון החדש יספק שירותים לחולים המתגוררים בגליל העליון והתחתון, בכרמיאל, בעמק הירדן, בעמק בית שאן וברמת הגולן. פרופסור ג'מאל זידאן, מנהל המכון האונקולוגי במרכז הרפואי זיו מציין, כי במכון מטופלים ונמצאים במעקב אלפי חולים אונקולוגיים, אליהם מתווספים מדי שנה כ-500 מטופלים חדשים.

למרות הצורך הברור במרכז טיפולים בקרבת מקום לאוכלוסייה רבה כל כך, הקמת מכון ההקרנות בצפת לוותה במאבק רב שנים מול התנגדויות, חלקן תמוהות, כולל של האגודה למלחמה בסרטן ומרכזים רפואיים אחרים.

"לצערי, קיימת עלייה בשיעור הלוקים במחלת הסרטן על סוגיה השונים. המכון האונקולוגי במרכז הרפואי זיו מבצע אבחון, מעקב וטיפול אונקולוגי מכל הסוגים, למעט טיפולי הקרנה. מדי שנה, אנו מפנים מעל למאתיים חולים לטיפולי הקרנה בבתי חולים מרוחקים. אני שמח, כי המאבק העיקש שניהל בית החולים עם גופים ציבוריים ואנשים פרטיים מהגליל להקמתו של מכון ההקרנות נשא פרי", אומר פרופ' זידאן.

דוקטור אוסקר אמבון, מנהל בית החולים: "הקמתו של המכון הנו צעד חשוב בהשוואת תנאי הרפואה בפריפריה לאלו שבמרכז. מדובר בשירות חיוני. מכון ההקרנות ייתן מענה לחולים אונקולוגיים רבים מכל אזור הצפון, הנאלצים כיום לנסוע מרחקים ארוכים על מנת לקבל טיפולי הקרנה ויקל על סבלם הקשה ממילא.

"אני שמח, שלאחר מאמצים ומאבקים רבים, סוף-סוף אנו יכולים לבשר לתושבי הגליל על יציאתו לדרך של פרויקט חשוב זה. ברצוני להודות לסגן שר הבריאות יעקב ליצמן ולמנכ"ל משרדו, הפרופ' רוני גמזו, על תרומתם הרבה בהפיכת פרויקט מכון ההקרנות בגליל מחזון למעש", אמר ד"ר אמבון.

הדמיה של מכון ההקרנות בזיו. בקומה התת-קרקעית: תאורה היוצרת אשליה של שמים

עבודות הקמת מכון ההקרנות במרכז הרפואי זיו. ימנע סבל ממושך של חולי סרטן רבים

מכון ההקרנות ישתרע על פני שלוש קומות ושטחו הכולל יהיה 2,580 מטרים רבועים. המבנה ימוקם בחלקו הצפוני של המרכז הרפואי זיו, בצמוד למבנה מכון האונקולוגיה. שטח הקומה התחתונה יהיה 1,180 מ"ר ומתחתיה תיבנה קומה תת-קרקעית. בחלקו המרכזי של מכון ההקרנות יוקמו שני חדרים למאיצים קוויים המשמשים להקרנות, חדר למכשיר סי-טי לצורך סימולציות של הטיפולים במאיצים ומחלקת ברכיתרפיה - שיטת טיפול חדשנית בקרינה.

חדרי המאיצים יהיו תת-קרקעיים ובעלי קירות ותקרה עבים במיוחד, 240 סנטימטרים, למניעת פיזור הקרינה. התכנון הפנימי של קומה זו התבצע בשיתוף פעולה עם פיזיקאים ומומחים בתחום.

קומת הביניים תשתרע על פני שטח שגודלו 890 מ"ר והיא תהיה הקומה הטכנית של הבניין. הכניסה תהיה מן הקומה העליונה, שבה תהיה גם הקבלה למכון, ושטחה יהיה 510 מ"ר. בעתיד, מתוכנן חיבור הקומה למבנה המרכזי של בית החולים באמצעות מעבר מקורה וסגור. במעטפת הקומה יתאפשר למקם מרפאה אונקולוגית נוספת בעתיד.

בבניית המכון ייעשה שימוש בחומרים חדשניים ובשיטות בניה מתקדמות, ביניהן שילוב של "תקרות שמים" של חברת Sky Factory בקומה התת-קרקעית - גופי תאורה היוצרים אשליה של שמים אמתיים ומעוררים תגובה פיזיולוגית של רוגע ונוחות לגוף ולנפש.

המבנה כולו יבודד מפני תנאי מזג האוויר, בהתאם לאקלים באזור צפת ולטמפרטורות נמוכות במיוחד בעונת החורף, על מנת לחסוך באנרגיה, ויהיה מונגש לבעלי מוגבלויות מכל הסוגים בצורה מלאה.

הקמת הפרויקט והתאמתו למכשור הייעודי ינוהלו על ידי חברת "דומרק", החברה הקבלנית שנבחרה לביצוע הפרויקט היא "תורג". מבנה מכון ההקרנות תוכנן על ידי משרד "וגשל-לירן".

דרור יוסף

הוקם מטה מאבק משותף של המרחב הכפרי בישראל

ייאבק בגזירות הצפויות להתיישבות ולחקלאות בתקציב המדינה הקרוב: ביטול המיזם לשדרוג תשתיות ביישוב הוותיק, הטלת ארנונה גבוהה על מבני תעשייה בשטח הקיבוץ, העלאת מחיר מי קולחין, הטלת מע"מ על פירות וירקות, ועוד

תנועות ההתיישבות במרחב הכפרי - הקיבוציות והמושביות, וכן כל ארגוני החקלאים - הקימו מטה משותף, שבמסגרתו ייאבקו בגזירות שעל פי הצפוי, עתידות לנחות על ההתיישבות ועל החקלאות בתקציב המדינה ובחוק ההסדרים 2013-2014.

מזכ"ל התנועה הקיבוצית, איתן ברושי, פתח ואמר: "יחד אנחנו מייצגים כ-1,000 יישובים בכל רחבי הארץ, תשעה אחוזים מאוכלוסיית ישראל, 10% מהתעשייה ו-100% מהתוצרת החקלאית הטרייה. את העוצמה הזו נרתום למאבק".

במפגש ראשון שנערך ביום חמישי שעבר, בבית התנועה הקיבוצית, השתתפו נציגי התנועות הקיבוציות, תנועות המושבים, מרכז המועצות האזוריות והתאחדות האיכרים. וכן, ראשי התארגנויות החקלאים - התאחדות חקלאי ישראל שבה מיוצגים כל ארגוני המגדלים, הארגונים הכלכליים הקיבוציים ואיגוד התעשייה הקיבוצית.

למפגש הוזמנו ובאו נציגי סיעות הכנסת, ח"כ ראובן ריבלין (הליכוד-ביתנו), ח"כ יצחק הרצוג וח"כ עומר בר-לב (העבודה), ח"כ רונן הופמן (יש עתיד), ח"כ זבולון כלפה (הבית היהודי) ח"כ אילן גילאון (מרצ), ח"כ ישראל חסון (קדימה), וכן יועץ ראש הממשלה להתיישבות, גבי קדוש. חברי הכנסת ביטאו את מחויבותם ואת הערכתם למפעל ההתיישבות, והתחייבו לסייע לביטול גזירות לא-מידתיות על ההתיישבות. עוד הדגישו את המשקל הגדול של ההתיישבות לביטחונה של מדינת ישראל ולחוסנה.

יוזם המפגש, איתן ברושי, ציין כי כל המשק ייפגע מהקיצוץ המתחייב בתקציב המדינה, אך המאבק של תנועות ההתיישבות יהיה למנוע הטלת גזירות על ההתיישבות, שרובה שוכנת בפריפריה. בין הגזירות שלהן נערכים - הטלת מע"מ על פירות וירקות, מה שיביא לפגיעה בחקלאים אך גם בשכבות החלשות. איומים נוספים שהוצגו בין היתר הם ביטול הפטור מהגבלים עסקיים בחקלאות, צמצום חוק עידוד השקעות הון בתעשייה, ביטול פרויקט שדרוג תשתיות ביישוב הוותיק, הטלת ארנונה גבוהה על מבני תעשייה בשטח הקיבוץ, העלאת מחיר מי קולחין, שינוי מנגנון המיסוי בקיבוץ המתחדש, אי מתן היתרי בנייה בקיבוצים ועוד.

סוכם על הקמת מטה מקצועי, שאותו ירכז מנהל האגף הכלכלי בתנועה הקיבוצית, עו"ד אהוד פלד. המטה נערך ליום שאחרי הקמת הממשלה ופרסום הצעת תקציב המדינה וחוק ההסדרים, איתור הגזירות על המרחב הכפרי, הכנת חומר מקצועי ופעולה מתואמת עם חברי הכנסת למיגור גזירות לא-מידתיות על ההתיישבות.

יעקב לזר

פסק דין חרות-כפר הס

האם הסכם הפשרה בין המושבים לממ"י הוא הישג נקודתי, או שינוי מגמה?

עו"ד עופר נועם

בית המשפט העליון אישר הסדר פשרה היסטורי בין מינהל מקרקעי ישראל ובין מושב חרות וכפר הס ב–15 באוגוסט 2012. בהסדר פשרה זה, שבו היישובים יוצגו על ידי ועל ידי עו"ד שאול ראובני, זיכה בית המשפט כל אחד מהמושבים בפיצוי בסכום שיא: 170 אלף שקלים בגין כל דונם שייעודו שונה מקרקע חקלאית לקרקע למגורים. סכום הפשרה גבוה פי חמישה מהסכום המקובל, בהתאם להחלטות מועצת מקרקעי ישראל (969 ו–222), והוא תוצאה של הכרה חסרת תקדים של ממ"י בזכויות המושבים לפיצוי מוגדל עקב השקעתם במקרקעין.

דרך ארוכה ומתישה נאלצו לעבור כפר הס וחרות עד אשר זכו בהכרה של ממ"י בזכותם ההיסטורית ובזכותם ליהנות מפירות שינוי הייעוד. לפני 10 שנים בדיוק, קבע בית המשפט העליון בשבתו כבית דין גבוה לצדק (בג"צ 244/00 "שיח חדש, למען השיח הדמוקרטי נ' שר התשתיות, להלן "בג"צ הקרקעות"), כי הפיצויים אשר ניתנו לחקלאים בשיעור 27% משווי הקרקע לאחר שינוי ייעודה אינם עומדים במבחן הסבירות ועל כן הם בטלים.

בפסק דין זה, שרבים ראו בו פסיקה מכוננת, הוטבע המונח "צדק חלוקתי" כעקרון על, אשר לכאורה שלל מהחקלאי את הזיקה בין שווי הקרקע לאחר שינוי ייעודה ובין סכום הפיצוי לו הוא זכאי עקב הפקעתה.

יחד עם ביטולן של ההחלטות "המיטיבות", הותיר בג"צ "חריץ של אור" לחקלאים וקבע בפסקה 34 לפסק דינו: "ייתכן גם שהיו מקרים של השתתפות חוכרים או גופים מיישבים בתמורה ששולמה עבור הקרקע שנרשמה על שם הקרן הקיימת לישראל והוחכרה אחר כך לחוכרים. ייתכן שבמקרים אחרים, לחוכרים אלה או אחרים, יש זכויות משפטיות העולות על אלה להן טוענת המדינה. עניינים אלה ואחרים דורשים ליבון והכרעה משפטית נקודתיים."

דרך פתח צר זה ניסו חקלאים ועמותת אדמתי, שאיגדה את מרבית ההתיישבות הוותיקה, לפרוץ ולהוכיח כי פסקה 34 חלה בענייננו, הואיל ולשיטתם הם השתתפו ברכישת הקרקע, ועל כן ראוי להכיר בזכויותיהם ההיסטוריות ולפצותם בסכום הוגן בגין השקעתם.

לאחר בג"צ הקרקעות, הוגשו עשרות תביעות על ידי חקלאים ויישובים נגד קק"ל וממ"י, בניסיון לחדור את "החומה הבצורה" שהעמידו אלו האחרונים כנגד כל מי שניסה לטעון לזכויות היסטוריות בקרקע. במקביל, כפועל יוצא של "הגזרות" שהוטלו ע"י ממ"י, שמשמעותן פיצוי מינימלי לחקלאים, הוקפאו כמעט לחלוטין עסקאות במגזר החקלאי ההתיישבותי ורבים מן היישובים העדיפו להקפיא את תהליך השבת הקרקע לממ"י נוכח הפיצוי הזעום שהוצע להם.

שניים מהיישובים שבחרו להילחם ברוע הגזירה היו כפר הס ומושב חרות, שהגישו תובענות נגד ממ"י בעניין זכותם ההיסטורית בקרקע, אותה ביקש ממ"י ליטול מהם בטענה, שעם שינוי ייעוד הקרקע, מושבת הקרקע לקק"ל ולממ"י.

ראשיתה של פרשה זו בשנת 1958, עת השקיעו חברי המושבים את עיקר עלות רכישתה של הקרקע שנועדה לנטיעת פרדסים. בתמימות רבה, שאפיינה את התקופה, העבירו המושבים את הבעלות בפרדסים לקרן הקיימת לישראל מתוך אידיאולוגיה, כי זו תשמור עבורם על הקרקע ותמנע ספסור בקרקע. אלא שבשנות ה–90', יזם המינהל את שינוי ייעודם של הפרדסים לשכונת מגורים ואף חתם עם המושבים על הסדר לפי החלטה 727 המזכה אותם בפיצוי בשיעור 27% מערך הקרקע.

לראבון לבם של חברי המושבים, החלטה 727 בוטלה בשנת 2002 כאמור לעיל על ידי בג"צ הקרקעות, ברם המינהל לא ויתר על הפרדס והציע למושבים לקבל פיצוי בהתאם להחלטות החדשות בסך כ–30 אלף שקל לדונם, תוך התעלמות משווי הקרקע לאחר שינוי הייעוד ומהשקעותיהם של המושבים ברכישת הקרקע.

הן תביעתו של מושב חרות והן תביעתו של כפר הס נדחו ע"י בית המשפט המחוזי במחוז מרכז אשר סירב להכיר בזכות המושבים להכרה בהשתתפותם ברכישת הקרקע. על פסקי הדין הללו של בית המשפט המחוזי הגישו המושבים ערעור לבית המשפט העליון, אשר כבר בדיון המקדמי הביע חוסר נוחות מתוצאות פסקי הדין של ביהמ"ש המחוזי ואף החווה את דעתו, לפיה לא יעלה על הדעת להתעלם מהזכויות ההיסטוריות של שני המושבים, לאור השתתפותם של המתיישבים ברכישת הקרקע.

לנוכח עמדתו הברורה של ביהמ"ש העליון, אשר קרא למינהל להכיר בזכות המושבים לפיצוי ראוי ההולם את השקעתם בקרקע, הועברו התובענות לגישור בפני השופטים בדימוס בועז אוקון ויהודית צור ובאמצעותם הגיעו הצדדים להסדר פשרה, כאשר המגשרים קבעו כי שיעור השתתפות של המושבים בקרקע הוא 80% מעלות רכישתם.

ביהמ"ש העליון נתן תוקף להסדר הפשרה, ולמעשה קיבע את העיקרון שנקבע בהסדר הפשרה, לפיו זכאי חקלאי אשר השתתף ברכישת הקרקע ל–12% משוויה של הקרקע לאחר שינוי ייעודה. שיעור פיצוי זה אמנם נמוך לעומת השיעור שניתן (27%), אך הוא גבוה לעין שיעור מהפיצוי המוצע היום, בהתאם להחלטות המועצה, ובקרקעות באזורי ביקוש, עשויים מושבים לזכות בסכום משמעותי אשר ייצור מוטיבציה להשבת הקרקע.

ממ"י ניסה לשוות להסכם הפשרה משמעות מינורית, נקודתית, והוא לא טרח עד עתה "לתרגם" את הסדר הפשרה להחלטת מועצה. ברם, אנו סבורים, כי אישור הסדר הפשרה מהווה פריצת דרך משמעותית בהכרה של המדינה בזכויות ההיסטוריות של המושבים, ובתרגום זכויות אלו לערכים כספיים משמעותיים.

אין ספק, כי בעניין זה טרם נאמרה המילה האחרונה, אולם מדובר בציון דרך משמעותי אשר עשוי לפתוח פתח להסדרים הוגנים נוספים עם חקלאים אשר יוכיחו, כי השתתפו ברכישת קרקעותיהם.

הכותב, עו"ד שעוסק בדיני אגודות שיתופיות ובדיני מינהל מקרקעי ישראל, ייצג את המושבים בהליך המשפטי.

הרפורמות פוגעות בחקלאי הקטן

בעל המשק המשפחתי הקטן חייב להתאימו למגמות המתפתחות במגזר החקלאי

איציק כהן,
יו"ר אגף המשק בתנועת המושבים

מדינת ישראל, באמצעות משרד החקלאות, הובילו וביצעו מספר רפורמות בחקלאות וחלק נמצאות היום בתהליך ביצוע. אם ננתח את התוצאות של הרפורמות עד היום נראה, כי לטווח ארוך, כל הרפורמות היטיבו עם החזקים (המגדלים הענקיים) ופגעו במשק המשפחתי הקטן.

היו רפורמות שהמדינה יזמה והקצתה לביצוען מענקים והלוואות, כמו בענף חלב הבקר ובענף ההטלה – שלא בוצעו, אך היו רפורמות שבוצעו ללא כל פיצוי למשק המשפחתי הקטן שנפגע.

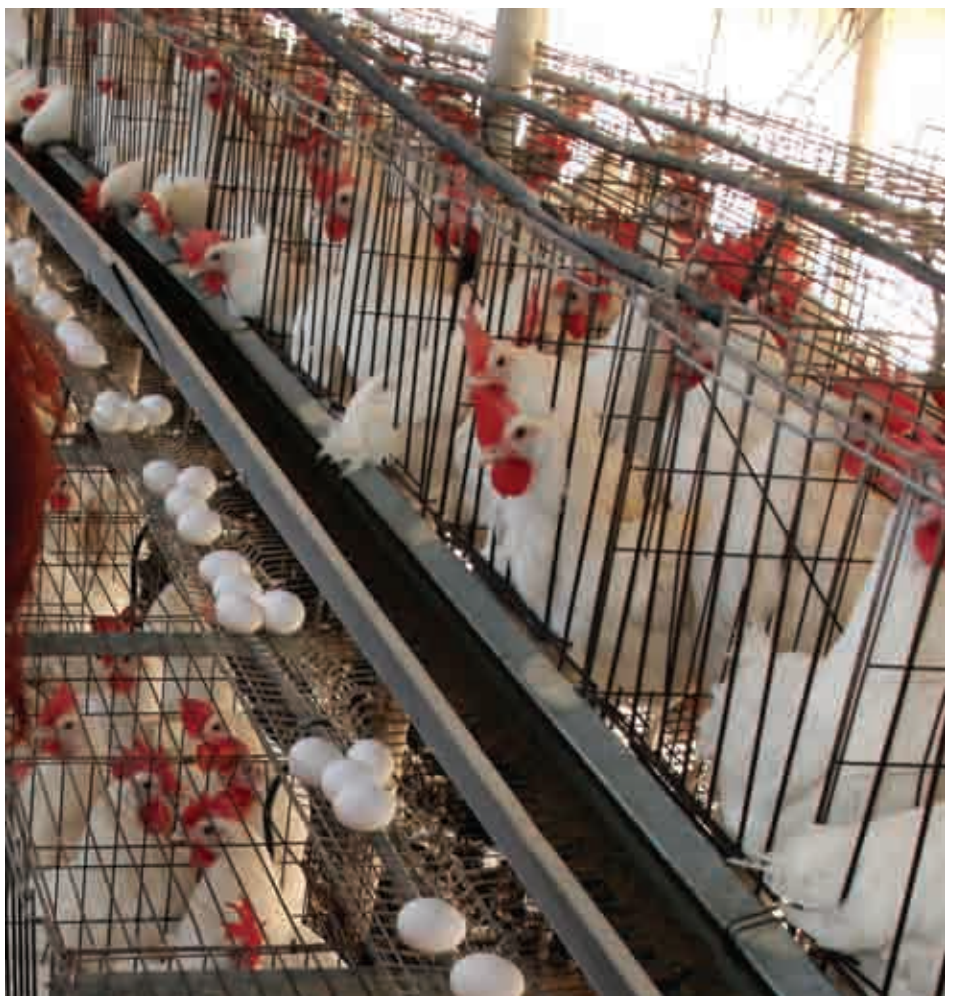
בענף החלב בוצעה רפורמה, שבה נדרשו הרפתנים לשדרג את הרפתות ולהתאימן לדרישות איכות הסביבה, בהשקעות ענק. ברפורמה זו הוקצו מענקים, אך מאז הרפורמה נסגרו עשרות ואף מאות רפתות מושביות קטנות, שלא יכלו לעמוד בדרישות ובהשקעות, למרות המענקים, ונאלצו לסגור את הרפתות. כמובן, קמו רפתות גדולות ענקיות במקומן והן השקיעו כסף רב, ייצור החלב עבר אליהן.

ענף הפטם, שהיה מתוכנן עם מכסות ייצור, עבר רפורמה שביטלה את משטר המכסות והתכנון ואפשרה לכל אחד שרוצה להקים לול ולגדל עופות לפיטום לעשות כן. לענף זה נכנסו בעלי הון ממגזר ההתיישבות וגם מהמגזר הפרטי, הקימו חוות ענק של פטם ואינטגרציות שכללו את כל מעגל הייצור – מדגרות, מכוני תערובת, לולים ומשחטות.

השינוי דחק מאות ואלפי לולנים במשק המשפחתי הפרטי לצאת מחוסר הכדאיות במעגל הייצור, והיום נותרו מעט משפחות עם לולים קטנים. היום מובילים משרד החקלאות והשירותים הווטרינריים דרישות לשדרוג לולים של פטם והודים באמצעות גדרות, רצפות ורצועות בטון סביב הלולים, דרישות שעלות ביצוען נאמדת בעשרות אלפי שקלים ללול קטן. גם כאן יוכלו לעמוד בדרישות אלו רק לולנים גדולים וחזקים והקטנים ייאלצו לפרוש.

בענף ההטלה, הסכנה אורבת בפתח ושוב מאותה הסיבה: בעלי לולי הודים ופטם נדרשים לעמוד בדרישות וטרינריות וסביבתיות. נכון שלענף ההטלה הוצעה ע"י המדינה רפורמה עם תקציב גדול של מענקים והלוואות, אך קבוצה גדולה של לולנים לא קיבלו את התנאים לרפורמה שהוצעה ונראה, נכון להיום, שהאוצר ישמח להחזיר לכיסו את התקציב שהועמד לכך. וכאן הסכנה של הענף: מוקמים לולי ענק ע"י בעלי הון, שעומדים בכל הדרישות, והייצור יעבור לאט-לאט אליהם.

המסקנה שלי היא, שהחקלאי המושבי הקטן חייב לראות את המגמות שמתפתחות במגזר החקלאי ולהתאים את עצמו לכך, אם ע"י התייעלות וצמיחה מותאמת לדרישות, או ע"י יצירת מערכות משותפות עם חקלאים נוספים בהתארגנות גדולה, יעילה ורווחית.

לול מטילות. בעלי הון מצליחים לעמוד בדרישות ומקימים לולי ענק

צילום: נאור רהב

יש לכם כוח לשנות

אם אנחנו רוצים תנועה חזקה, מוערכת ומוכרת אנחנו לא יכולים לפעול רק במרחב הכפרי אלא גם להיות מעורבים יותר בחברה הישראלית. מאמר סיכום בסיום התפקיד

אייל עוזון
מזכ"ל בני המושבים

לאחר שבע שנים וחצי (2013 עד 2006), אני נפרד מחטיבת בני המושבים. התפיסה המרכזית שליוותה את עבודתי במהלך השנים באה מהבנה שכל ילד ביישוב הוא חניך בבני המושבים. זה אומר שאין לו יכולת לבחור בין תנועות הנוער השונות, זה הוביל אותי לחשיבה קהילתית לשם מתן מענה לכלל בני הנוער, ולכן יצרתי תנועת נוער מגוונת ולא קונבנציונאלית.

תנועת המושבים, בראשות המזכ"ל מאיר צור, שמה את תנועת הנוער במרכז, לא רק כאמירה, אלא גם בפועל. כתנועת אם היא תומכת, מעודדת ומהווה מקום השראה לערכים ולחינוך של בני הנוער.

במהלך כל הפעילויות והשנים, המשימה הייתה לאפשר לכל ילד וילדה ולכל נער ונערה לקחת חלק בפעילות תנועתית. עצם היותי מנהל אגף נוער במועצה היה לי כיתרון, ידעתי לשתף פעולה עם מחלקות הנוער במועצות וליצור יחד פעילות לכלל בני הנוער. במועצות האזוריות התפתח תחום החינוך הבלתי-פורמאלי ומחלקות נוער קמו בכל המועצות בעידודי, ובשנה האחרונה אף נחקק חוק הנוער המחייב הקמת מחלקת נוער בכל מועצה.

מיד עם כניסתי, הבחנתי שהמפגש הראשון של החניך עם התנועה ברמה ארצית קורה בסוף כיתה ז' (במסע פלמ"ח) והמפגש התנועתי היה בפעילות הארצית בסמינרים, במחנות ובטיולים. המרחק בין חברי התנועה ובין פעילותה הארצית וסדר יומה היה גדול ממרחק הפעילות היום-יומית מהחניכים.

בכל רחבי הארץ – מאביבים שבצפון ועד פארן שבדרום – ראיתי הכרח להקים רמה נוספת, שתפעל בין הרמה האזורית לרמה הארצית, ותייצר פעילות, תוכן, פיקוח והכשרה וכך הקמתי את שלושת המחוזות, שהיום אני גאה לומר שזו הצלחה. מנהל המחוז טיפח את הקשר בין התנועה למועצה והשריש את רוח התנועה ואת פעילותה במועצות האזוריות, ואף גרם למועצות נוספות להצטרף לפעילות בני המושבים.

בשנה האחרונה לקחו חלק במפעלים המחוזיים כ-10,000 חניכים בטיולים ובמחנות ונוספו השתלמויות מד"צים, כנסי העשרה למדריכים בוגרים ואירועי שיא מחוזיים. אנחנו עדים לכך שבשבע השנים האחרונות הצטרפו לבני המושבים כעשר מועצות וכך בני המושבים מונה היום יותר מ-32 אלף חניכים, פועלת בכ-400 מושבים, קיבוצים ויישובים קהילתיים וב-30 מועצות אזוריות ומקומיות. שמנו דגש על ריכוז הפעילות בכל יישוב על ידי המדריך הבוגר. היום, קיומו של המדריך הבוגר ביישוב הוא חלק מתפיסה חינוכית-קהילתית.

מספר המשתתפים במחנות ובטיולים גדל כמעט פי שלושה ובכל שנה נוספים כ-3,000 מדריכים צעירים. בתחום שנת השירות התוספו בתקופתי עוד עשר קומונות ברחבי הארץ ומספר חברי גרעין עודד גדל ל-190 מתנדבים, שזו תוספת של 100 מתנדבים לשנת השירות. לשמחתי, הדרישה לגרעין עודד גוברת משנה לשנה ומראה על התעצמותה של התנועה ועל איכות הגרעינרים. בכל מועצה כמעט פועלים היום חברי גרעין עודד ומקיימים את הפעילות התנועתית והקהילתית ביישוב, במועצה ובתנועה.

כדי לתת מענה גם לבני הנוער שאינם לוקחים חלק בפעילות התנועתית, פיתחנו ערוץ נוסף של פעילות לבני הנוער ביישובים, תוך שיתוף פעולה עם בתי הספר. זו השנה השנייה שבה פועל גרעין דרור, בנוסף לגרעין עודד. כתוצאה מהפעילות הזו, מספר החניכים בפעילות גדל מאוד והקשר עם בתי הספר האזוריים התחזק. בנוסף, שיתפנו פעולה עם משרד הרווחה, עפ משרד החינוך ועם הג'וינט סביב נוער מנותק בפרויקט להב"ה.

כ 300 בוגרי י"ב מקרב חניכי בני המושבים מתנדבים באגף המשימות של התנועה הקיבוצית במגוון מסלולי "שנת שירות". ביוזמה עם תנועת המושבים, נכנסנו לשותפות סביב עניין שנת השירות באגף המשימות שבתק"מ והעמדנו מרכז ש"ש מטעם תנועת המושבים על מנת לתת מענה לכל הש"ש של בני המושבים.

אני מסיים את תפקידי לאחר תקופה של שגשוג בתנועת הנוער, עברתי בה שבע שנים משמעותיות ולעולם לא אשכח את "בני המושבים", שחזקה יותר מכל מנהל, מוכשר ככל שיהיה. בדרכי, ראיתי את הפוטנציאל הגלום בתנועה ובאנשיה והשכלתי להפיק את המרב ולראות את מכלול התכונות והמעשים. אני עוזב בתחושה של מיצוי וסיפוק על מה שהשגתי ומה שהחמצתי. התנועה אינה אדם אחד, אלא קבוצה של אנשים שחושבת ויוצרת מציאות טובה יותר עבור בני הנוער.

ארצה להודות לכל האנשים הנפלאים שהלכו אתי לאורך כל הדרך, תמכו, יעצו ועשו לטובת ולמען החינוך והערכים. בראש ובראשונה, לתנועת המושבים ולמאיר צור העומד בראשה על האמון שנתן בי ושמאפשר לי להמשיך בדרכי החדשה בתנועת המושבים, לצוות המרכזי שהוא לב התנועה בעבר ובהווה, לרכזי האזור, לחברי גרעין עודד לדורותיהם, לגרעין דרור, לגרעיני הנח"ל בשנים השונות, למדריכים הבוגרים, לצוות ההדרכה, לנאמני הנוער, לוועדות הנוער ולוועדי היישובים.

לשותפיי במועצות האזוריות: למרכז המועצות האזוריות, ראשי המועצות, מנהלי המחלקות והאגפים, מנהלי המתנ"סים, ולשותפיי בתנועת הנוער העובד והלומד, למשרד החינוך – מינהל חברה ונוער ומינהל לחינוך התיישבותי, לאנשי האגף הביטחוני-חברתי, לתנועה הקיבוצית ובעיקר ל-32 אלף החניכים שהצביעו ברגליים והפכו את התנועה הזו למה שהיא.

לפני סיום, אאחל הרבה הצלחה למחליפתי ד"ר סיגל שטרסנוב, כי אני מאמין ביכולתה להוביל ולהמשיך את המשימות שבסדר היום התנועתי ולהמשיך את המורשת המפוארת של בני המושבים לאורך כל הדורות.

לכם בני הנוער, עם סיום תפקידי רציתי לומר שיש בכוחכם לשנות את עולמכם ועולמנו, על ידי אמונה בעצמכם ובבחירות שלכם. אנחנו, במרחב הכפרי, עושים הכול לשם מעורבות במושב, ביישוב ובקיבוץ, בטיפול בנוער, בחינוך ובקהילה. אנחנו מובילים בגיוס משמעותי לצה"ל ובבחינות הבגרות. אם אנחנו רוצים תנועה חזקה, מוערכת ומוכרת אנחנו לא יכולים לפעול רק במרחב הכפרי, אלא גם להיות מעורבים יותר בחברה הישראלית, במשימות לאומיות. על ידי כך יכירו אותנו ואת היכולת שלנו וזה יחזק ויעצים אותנו.

יצחק רבין אמר: "אל תקבלו מוסכמות קיימות, לא בחברה ולא בתחומים אחרים. החברה צריכה לדעת להשתנות. חברה או מדינה שלא משתנה – מתנוונת. המציאות איננה מה שהיה לפני 50 שנה. ואם יש משהו שצריך לייחד נוער – זו מרדנות נגד מוסכמות. לא מרדנות לשם מרדנות, אלא מרדנות לשם שינוי. קיימו את אשר ראוי לקיים, שנו את אשר ראוי לשנות, והרבה דברים דורשים שינוי".

נוער בני המושבים, תמשיכו להיות מיוחדים, אוהב אתכם.

2013-2006

מנהל חטיבת בני המושבים

אייל עוזון.
התנועה אינה אדם אחד

אייל עוזון, בן 48, נשוי ואב לשני ילדים, יליד מושב ניצני עוז בלב השרון ומתגורר כיום במושב אמץ בעמק חפר.

לאחר שבע שנים וחצי, עוזון מסיים את תפקידו כמנהל חטיבת בני המושבים בתנועת המושבים. לפני התפקיד האחרון הוא שימש בשורה של תפקידים חינוכיים: רכז נוער בגליל תחתון, רכז נוער בלב השרון, רכז הדרכה בבני המושבים ומנהל אגף הנוער במועצה אזורית דרום השרון.

במקום עוזון, נכנסת לתפקיד מנהל בני המושבים דוקטור סיגל סטרשנוב (47), שגדלה והתחנכה במושב באר טוביה, התחנכה והדריכה בתנועה. אוחזת בתארים בביולוגיה וד"ר לווטרינריה. בשלוש שנים האחרונות הקימה וניהלה בית ספר תיכון בגדרה.

גרעין עודד אשכול 30. מספר הגרעינרים גדל ל-109
צילום: מור קורנגולד

חמושבניקית שתארח את אובמה

מירה אלטמן מכפר הרי"ף מכהנת מזה 11 שנים כמנכ"לית מרכז הקונגרסים הבין-לאומי בנייני האומה בירושלים. בימים אלו, היא עסוקה במיוחד בהכנת ביקורו של נשיא ארצות הברית בשבוע הבא. ויש לה ניסיון בנושא: היא כבר אירחה את בוש ב-2008

חני סולומון

לא קל לקבוע פגישה עם מירה אלטמן (58) מכפר הרי"ף. יומנה של מנכ"לית מרכז הקונגרסים הבין-לאומי בנייני האומה בירושלים מלא עד אפס מקום. לבסוף, לאחר לא מעט שינויים במועד המפגש, מצאתי עצמי נוסעת לשכונת ההרחבה של המושב. עברתי בין הבתים היפים עד שה־געתי לבית משפחת מירה וגלעד אלטמן.

מירה, ספרי על עבודתך בבנייני האומה.

אלטמן: "ראשית, עליי לציין שאני שמחה שנפלה לידיי הזכות לנהל מקום כה דינמי ושופע פעילויות. בשנת 2011 זכה המרכז

> "לבנייני האומה נכנסתי בתקופת האינתיפאדה השנייה, כאשר כל הכנסים הבין-לאומיים התבטלו במדינה. לצערי, עדיין לא חזרנו להיקף הכנסים של פעם"

מירה אלטמן בחצר ביתה. "בכל הזדמנות שאני בחו"ל, אני מסתובבת בשווקים ובמרכזי עתיקות ומלקטת"
צילום: חני סולומון

להיות בין 12 המרכזים המצטיינים והמו־בילים בעולם, ועל כך גאוותי. כדי להכיר את תחומי עבודתי, צריך להבין את ההיקף הפיזי של המקום. המרכז כולל 27 אולמות בגדלים שונים עם שטחי ציבור, משרדים, בתי קולנוע ועוד. הוא גם ממוקם במקום נוח בכניסה לירושלים.

"התפקיד מאוד מגוון ונוגע בתחומים רבים: שיווק, מכירות, הזמנות, אבטחה, אחזקה, מזון, ניקיון ועוד. כל קשת התחומים מטופלת באמצעות סמנכ"לים, מנהלים ועובדים מקצועיים. אני שמחה שהתפקיד מחייב גם עיסוק נוסף – תכנון לעתיד. זה כולל הצבת יעדים, הכנת תקציב וכיוצא בזה".

אלטמן היא בוגרת תואר שני במינהל עסקים של המכללה הבינתחומית בהרצליה, וכן לימודי מינהל מלונאי בכיר במדרשת רופין. היא גם בעלת תעודת הסמכה כללית לניהול בתי מלון ומכהנת כחברת נשיאות באיגוד לשכות המסחר. אלטמן, ילידת קיבוץ מעלה החמישה, ניהלה את מלון קריית ענבים במשך שש שנים, והפכה אותו למלון בוטיק מוביל בארץ בשנות ה־90'.

בין השנים 1997–2000 ניהלה את רשת בתי ההארחה בקיבוצים (60 קיבוצים, למעלה מ־4,000 חדרי מלון). כמו כן, כיהנה כמנכ"לית משרד התיירות, כמנהלת חטיבת התיירות בחברת ברטן וכסגנית נשיא התאחדות המלונות בישראל. כיום היא גם חברה בדירקטוריונים שונים ומסייעת לשקם חברות שנקלעו למצוקה.

"לבנייני האומה נכנסתי בתקופת האינתיפאדה השנייה, כאשר כל הכנסים הבין־לאומיים התבטלו במדינה. לצערי, עדיין לא חזרנו להיקף הכנסים של פעם. קיבלתי חברה במצב קשה, והיה צריך למצוא פלחי שוק חלופיים, כמו גם פעילות יצירתית להבאת אירועים. בניתי צוות מקצועי ומוכשר, הגדרתי אסטרטגיה ויעדים.

"אחרי שנים לא קלות התחלנו להתאושש. בשנים האחרונות עברו במרכז כ־500 אלף אורחים, שהשתתפו במאות אירועים בשנה. אנו גאים לארח כינוסים חשובים כמו פסטיבל ישראל, חידון התנ"ך העולמי, ועידת הנשיא, מרתון ירושלים, ועידת הפדרציות היהודיות מארצות הברית ועוד כנסים ואירועים בין־לאומיים וישראליים רבים.

איזה אירוע זכור לך במיוחד?

"כמי שמשתתפת באירועים רבים במרכז, כל אירוע מתקיים עם האופי המיוחד שלו. לאחרונה, התקיים אצלנו 'פסטיבל יין וגורמה', במסגרתו נערכו גם סדנאות בישול עם שפים מוכרים ומובילים. לשמחתי, בישלתי עם השף שאול בן אדרת, זאת הייתה חוויה מדהימה בשבילי.

"כיום, כולנו כמובן מתכוננים בהתרגשות לארח את נשיא ארצות הברית ברק אובמה, שיגיע לביקור בארץ בשבוע הבא. אני גאה לציין שזה הנשיא האמריקני השני שאני מארחת. ב'כנס הנשיא' בשנת 2008 אירחתי את הנשיא בוש ורעייתו, מצאתי שהוא איש נעים וחביב. אין ספק, שהתפקיד מפגיש אותי עם אנשים ודמויות חשובות ומשפיעות מהארץ ומהעולם, שזאת חוויה בפני עצמה".

ביצד נערכים לביקור אובמה?

"שמחנו לשמוע שהוא יישא מכאן את נאומו. אנו, עובדי המקום, צריכים להתארגן על פי הוראות הממונים על הביקור. כמובן, נקפיד במיוחד על הכנת האולם, עם כל המשתמע מכך".

מהם התחביבים שלך, כשאת מתפנה מהעבודה?

"התחביבים שלי הם הזמן הקסום שאני מקדישה לאהבות שלי בחיים, מחוץ למירוץ המטורף בשעות העבודה, כמו האהבה לבישול, הקיימת בי כבר שנים רבות. אני אוהבת לבשל ומבשלת הכול: מאכלים בשריים וחלביים, כולל קישים, פסטות, מרקים, וגם אופה עוגות. הכול יוצא דליקטס. תחביב נוסף קשור בעיצוב ואסתטיקה. לא למדתי עיצוב, אך אני אוהבת את התחום מגיל צעיר ואכן, הייתה לי הז־

>>>

> "אני חושבת שבאזור מועצה אזורית יואב יש פוטנציאל אדיר לפיתוח התיירות. לדעתי, מאוד חשוב להשקיע בקידום פרויקטים תיירותיים במגזר הכפרי"

מירה אלטמן עם הנשיא שמעון פרס. "התפקיד מפגיש אותי עם אנשים ודמויות חשובות ומשפיעות מהארץ ומהעולם"

העולים שילמו עבור המשק

כפר הרי"ף

נבנה עבור ובעזרת יוצאי צפון אפריקה, אוכלס על ידי עולים ממזרח אירופה

כפר הרי"ף נוסד בשנת 1956– ונבנה במקור עבור יוצאי צפון אפריקה שהיו שותפים בבנייתו. המושב, הנמצא כשני קילומטרים מצומת ראם (מסמייה), על כביש 383 לכיוון כפר מנחם, נקרא על שם רבי יצחק פאסי (אלפאסי) מהעיר פאס שבמרוקו, שהיה מגדולי חכמי ישראל והפוסקים בימי הביניים.

כפר הרי"ף משתייך לתנועת האיחוד החקלאי ולמועצה האזורית יואב, וכלל תחילה 65 משקים. העולים שהגיעו למקום היו אמידים והם שילמו עבור המשק שהקימו. כאשר הפסיקה העלייה מצפון אפריקה, החלה עלייה ואכלוס על ידי עולים ממזרח אירופה, אך רוב העולים מצפון אפריקה, שהרגישו שעבודת החקלאות אינה מתאימה להם, מכרו את המשקים ועזבו את המושב לטובת העיר. 61 בעלי נחלות התאגדו יחד ל"אגודת רם" המעבדת את האדמות בשותפות. במושב שכונת הרחבה גדולה, רוב התושבים עובדים מחוץ למושב.

דמנות פז, כשיכולתי לעצב את בית המגורים שלנו במושב.

"תחביב נוסף הוא איסוף אביזרים עתיקים. בכל הזדמנות שאני בחו"ל, אני מסתובבת בשווקים ובמרכזי עתיקות ומלקטת. גם בתקופת בניית הבית, הסתובבתי בכל הארץ למצוא אריחים ישנים, מנורות עתיקות ועוד. בשעות הפנאי, אני אוהבת לקרוא ספרים ואי אפשר כמובן, בלי ספורט וכושר.

"כמו כן, אני מוצאת זמן להתנדב ב'עמותת החוט המשולש', המטפלת בצעירים בסיכון בירושלים. אני מתנדבת שם כבר ארבע שנים. זו העמותה היחידה בארץ המטפלת בצעירים בני 18 עד 25, ומטרתה לדאוג להם לבית חם ולשיקום. בשנים האחרונות הקמנו בית לנערות הנכנסות להריון מאלימות מינית ונדרקות מבתיהן. העמותה דואגת לנערות אלו עד הלידה, ומאפשרת להן בליווי ובתמיכה מקצועית לגדל את התינוקות, ולא למסור אותם לאימוץ.

"החלק הקשה בעבודתנו הוא כמובן גיוס התרומות. אני מטפלת בעמותה בהיבטים האסטרטגיים ובתכניות העבודה. בימים אלו אני מארגנת עם יגאל גולדשטיין, מנהל העמותה, תערוכת ציורים של נערי הרחוב העוסקים באמנות והתגלו כמאוד מוכשרים. התערוכה מתוכננת להתקיים במרכז בבנייני האומה. כך שידיי עמוסות עבודה והתעסקות בנושאים רבים.

"לאורך כל השנים, גם בהיותי חברת קיבוץ וגם מחוצה לו, עסקתי בעבודות תובעניות – שבמסגרתן הייתי צריכה להיעדר הרבה מהבית. לשמחתי יש לי בן זוג תומך, גלעד, שלאורך השנים ידע לעזור ולפרגן. יש לנו שלושה ילדים מוכשרים ואהובים: דרור (37), נשוי ואב לתאומים בני שש: יואב ואור; דקלה (34), נשואה ואימא לאיתי בן השלוש, שמחכה בכל יום ללידה נוספת; והבן הצעיר דותן (28). להיות סבתא לשלושה נכדים מקסימים זה כיף אמתי. הבילוי אתם מוגדר מבחינתי כאי של רוגע ושפיות בתוך החיים".

מה התכניות שלך לעתיד?

"אני בטוחה, כי ביום מן הימים אפתח את התחום האמנותי שלי. בכל מקרה, כרגע אני נהנית להציל חברות עסקיות מקריסה, כאשר ברור כי הן מגיעות לזה מניהול כושל. ניהול זה מקצוע ולצערי, מעט ארגונים עסקיים וציבוריים הפנימו זאת. הפעילות שלי באזור מגורינו הסתכמה עד כה בעזרה בבחירות למועמד לראשות המועצה דודו קוכמן, חבר שלנו כבר זמן רב.

"בהיותי מנכ"לית של המלון בקריית ענבים הייתי בין מקימי עמותת התיירות 'יואב– יהודה' ביחד עם שלומי שקד (אחראי התיירות במועצה, ח"ס). הייתי מעורבת בפעילות העמותה גם בהיותי מנכ"לית רשת בתי ההארחה בקיבוצים וגם כמנכ"לית משרד התיירות. ברצוני לומר, כי אני חושבת שבאזור מועצה אזורית יואב יש פוטנציאל אדיר לפיתוח התיירות. לדעתי, מאוד חשוב להשקיע בקידום פרויקטים תיירותיים במגזר הכפרי, יש לבצע חשיבה מעמיקה ולשתף בה את התושבים".

שף שאול בן אדרת ומירה אלטמן בסרנת ביישול. "חוויה מדהימה בשבילי" צילום: מיכל פתאל

איזו זאבה אני?

החלטתי להתבונן מחדש על עצמי ועל חיי. האם אני "זאבה בודדה" או אולי זאבה חברותית שזקוקה ללהקה הקטנה שלה?

מאחר ואנחנו כבר קצת מכירים, הרשו לי לשאול אתכם שאלה: אם היו נותנים לכם שבוע להיות לבד בבית, בלי מחויבות לטפל במישהו, בלי מישהו שמנסה לטפל בכם, בלי יותר מדי משימות, האם הייתם נהנים מהלבד שלכם?

בתור מי שהשגרה שלה כוללת, בדרך כלל, עבודה במשרה חלקית מחוץ לבית ועוד משרה בהיקף לא קטן בבית (ניקיונות, בישולים, קניות, עידודים, חיבוקים, עצבונים, הסעות לחוגים ועוד מיני פרפראות) הזדמן לי השבוע לבדוק בעצמי את השאלה הזאת.

בני הבכור (כפרה עליו) בצבא ובעלי שיחיה ובני הצעיר טסו להם ללונדון, לחמישה ימים, לצפות במשחק כדורגל (למתעניינים: ריאל מדריד נגד מנצ'סטר יונייטד, שמינית גמר ליגת האלופות). בתי השמיניסטית אומנם נותרה אתי, אבל סבלה מדלקת גרון שהגבילה את יכולת הדיבור והתנועה שלה, כך שהשקט בבית הגיע לשיאים שמזמן כבר לא חוויתי.

הכרזתי מראש על שבוע ללא מטבח וללא שאר עבודות כפייה, והחלטתי לקחת את הזמן לבד לעצמי, לנצל את ההזדמנות הנדירה הזאת כדי להתחבר אליי מחדש.

אם שאלתם את עצמכם מדוע אינני נשארת לבד לעתים קרובות יותר, יש לי תשובה: היסטוריית האבהות של בעלי לא כללה עד היום נסיעות מהסוג הזה. עד שבננו הצעיר (להלן, הקטן) היה בן חמש בערך, הייתה ברשותנו רפת חלב גדולה. למי שפספסו את השיעור הרלבנטי במתמטיקה אסביר: רפת חלב + אישה + שלושה ילדים = אם במשפחה חד–הורית וכמעט אפס זמן איכות של בעלי עם הילדים. לכן, הגדולים נהנו פחות מהפנאי היחסי שיש לו בשנים האחרונות, אבל הבן הקטן הרוויח אבא מעורב יותר, וכך אני יכולה להשמיע משפטים, כגון: "קח את הקטן לחוג", "אתה נוסע עם הקטן להסתפר?", "אתה והקטן ביליתם קצת זמן איכות יחד?" (כל הסוטים שעסוקים עכשיו בקונוטציות המשתמעות – הפסיקו!).

אז השניים נמצאים בלונדון, עובדים על זמן איכות ועל "בונדינג" (קשר) אב–בן. אני רק יכולה לקוות שהם לא שותים להם עכשיו את התה של חמש ומרכלים עליי...

נחזור לסוגיית הלבד. כל חיי אני נעה בין שני כוחות מנוגדים – אחד, כפי שמבוטא על ידי שלום חנוך, "אדם בתוך עצמו הוא גר...", והאחר, לפי מילותיו של מתי כספי, "לא טוב היות האדם לבדו".

שני הכוחות האלו מטלטלים אותי ומשחקים בי ובאופן כללי, מטריפים את דעתי, כי מחד גיסא, יש בי כמיהה בלתי–פוסקת ללבד. אני אדם שחייב את המרחב הפרטי שלו על בסיס יום–יומי. הפנטזיות הפרועות שלי כוללות הרבה פעמים את עצמי עם עצמי על אי בודד או במנזר על ראש הר. עוד מהתיכון הרגשתי שונה מהבחינה הזאת. הייתי מקובלת – אבל קצת מתבודדת, קצת זרה. המחשבות התמידיות שלי היו שאולי אני זאבה בודדה.

מאידך גיסא, אני אדם צמא לחברה ולאהבה. אני מאמינה שהכי טוב שבי יוצא כשאני בחברה של אנשים וכשאני חברה של אנשים. אני הכי נהנית משיחות ומריכולים עם חברות וחברים שלי ומעיבוד מידע משותף אתם. מה שווה בכלל לעבור דברים אם אין לך עם מי לחלוק אותם ולדוש בהם שוב ושוב? (כמו שרק נשים יודעות לעשות טוב כל כך...).

אני נזכרת במשפט של הפילוסוף ארתור שופנהאואר: "הדרך היחידה להציל את נישואיך היא לרצות להסתלק מהם". אני בוחרת להבין מזה, שאם אתה לא בונה לעצמך את הלבד שלך ולא מצליח להיות אדם שלם בזכות עצמך עם צרכים ורצונות משלו, עם פנטזיות משלו ועם עולם פנימי משל עצמו, לא תעריך באמת את ה"ביחד". אולי תרגיש שאתה "חונק" את סביבתך ואולי תרגיש שאתה "נחנק" על ידה, כי היא מפריעה לך להיות עצמך.

לכן, אם אתה רוצה להצליח בקשרים אנושיים אתה צריך לאהוב גם את הלבד שלך. אז אני כמעט לבד עכשיו. ביום הראשון שהם נסעו קיבלתי מייל מביטחון היישוב שיש גל פריצות וכדאי לשמור על זהירות וערנות, אבל אפילו זה לא דיכא את תחושתי הכיפית לגבי הלבד שלי.

החלטתי לנצל את השבוע הזה להתבוננות מחדש על עצמי ועל תבניות המחשבה המלוות את חיי ואני מתכוונת לעמוד בהחלטה זו. האם אני באמת "זאבה בודדה" כמו שהתרגלתי לחשוב, או אולי אני זאבה חברותית שזקוקה ללהקה הקטנה שלה על מנת לחיות חיים שלמים ומספקים יותר? ואולי שתי הפרדיגמות מקולקלות? אולי אני איפה שהוא באמצע? זאבה מעורבת, שנודדת במישורי החיים עם הלהקה הקטנה שלה, אבל מדי פעם מחפשת לה ראש הר כדי להיות עם עצמה וליילל לבדה מול ירח מלא? ואולי אני עושה זאת מתוך הידיעה שהלהקה שלי תחכה לי ותקבל אותי בזרועות פתוחות כשאחזור אליה?

ובתרגום לשפת בני האדם: אולי הלבד כל כך מושך אותי ואני כה אוהבת אותו, כי אני יודעת שיש לי גם את האופציה של הביחד?

זאבה. נודדת עם הלהקה, אבל רוצה להיות לבד

המסע לפולין יצא לדרך

לאחר היערכות שנמשכהכחודשיים, יצאה ביום שני השבוע המשלחת הייצוגית של תנועת המושבים למחנותהריכוז וההשמדה באירופה, במסגרת "תנועה במסע"

אילנה יוגב, יו"ר אגף חברה וקהילה בתנועת המושבים, עומדת בראש המשלחת

השנה משתתפים במשלחת 35 חברים ממושבים ומקיבוצים מרחבי הארץ, אשר המכנה המשותף לכולם, פרט להיותם אנשי התיישבות, הוא הרצון להכיר, ללמוד ולחקור את סיפור השואה מזווית של אנשים מבוגרים; לדעת ולחוות מהמקום האישי, במקרים רבים מתוך סגירת מעגלים משפחתיים–היסטוריים, שסופרו (ולעתים דווקא לא...) על ידי בני משפחתם.

בין משתתפי המשלחת בשנה זו נמצאים שני חברים שהם ניצולי שואה: אהרון סיגטי ממושב אומץ ויעקב אפלבוים ממושב גן שורק. העובדה שהם מצטרפים למסע נותנת משנה תוקף לתחושת השליחות והגאווה הלאומית–התיישבותית עמה אנו יוצאים לדרך.

עוד מצטרף אלינו הפרופסור עליאן אלקרינאוי, נשיאה של המכללה האקדמית אחווה, המייצג בעצם כהונתו בתפקיד וכבן המגזר הבדואי, את השאיפה לחברה המקבלת כל אדם באשר הוא אדם, וזו מחויבות שראוי שנקבל על עצמנו כחברה, לאור לקחי השואה.

המסע מאפשר היכרות עם העולם היהודי בפולין שלפני המלחמה, בערים ובעיירות שהיו, שאינן או ששינו פניהן, ביקור באתרי המחנות טרבלינקה, מאידנק ואושוויץ–בירקנאו, והצצה אל פולין בת ימינו, כחלוף כ–70 שנים. המסע מאפשר בעיקר התבוננות פנימה, כל אחת ואחד אל תוך עצמם, לנוכח מה שגם אחרי שנשוב ארצה יהיה בלתי נתפס ובלתי נהיר.

המסע שלנו לא התחיל בהמראה לוורשה, אלא כלל תהליך הכנה משמעותי, לרבות סיור במוזיאון "יד ושם", שבו לקחו חלק כל חברי המשלחת, בהדרכתה של נעמה אגוזי, אשר גם מדריכה אותנו בפולין. הדגש במפגשים אלה היה להבין את המסגרת שבה התרחשו האירועים.

דיברנו לא מעט על מקומה של השואה בחיינו כיום, על הקרקע שבה נטמנו זרעי הפורענות וכיצד צמחו, על חסידי אומות העולם שפעלו במסירות נפש ועל מחויבותנו כחברה ישראלית כלפיהם, ניצולי השואה שעודם חיים בקרבנו, וכלפי זכרם של אלה שכבר אינם.

הקשבנו מרותקים וכואבים כאחד לסיפורים האישיים של קרבנות שנספו ואשר סיפור חייהם שנגדע מהדהד מתוך חליפות מכתבים או עדויות אחרות שנותרו מאחור. לא ניתן לזכור או לתפוס את מהות המספר "ששת המיליונים", אבל את סיפורו של הניו, או את סיפורה של שרה – אי אפשר לשכוח.

המסר הברור שעולה מתוך ההקשבה לסיפורים נוגע לתחושת ההחמצה לגבי החיים שיכלו להיות להם כאנשים פרטיים ולנו כעם. לא רק ששת המיליונים נרצחו, אלא גם כל השושלת שעשויה הייתה לבוא לעולם אלמלא השואה.

אחד משיאי תהליך ההכנה היה ביקור במוצה אזורית באר טוביה, שבו עסקנו בפרויקטים קהילתיים הקשורים בשואה. התכבדנו בהשתתפותו של האלוף ניצן אלון, בן מושב ניר בנים ובוגר גרעין עודד של תנועת המושבים, לאורך כל היום המיוחד הזה, ואנו מודים לו על כך מעל במה כתובה זו.

במסגרת הרצאת הפתיחה של היום, על אודות חסידי אומות העולם, זכינו למפגש מרגש עם יוסי בודניק ממושב כפר ורבורג, בנו של פיוטר בודניק זכרו לברכה, חסיד אומות העולם. אף עין לא נותרה יבשה...

ביקרנו במוזיאון "בשביל הזיכרון" בבית הספר היסודי "מבואות". זהו מוזיאון שנבנה לפני עשור כמעט ביוזמת הנהלת בי"ס, בשיתוף חברים רבים מהקהילה ובסיוע המועצה. המוזיאון, אשר זכה לפרס חינוך מטעם "יד ושם", כולל שתי כיתות: באחת, מיצג מרגש של מסלול חייו של "שרוליק", ילד ששרד את השואה מתחילת האירועים הקשים ועד עלייתו לארץ ישראל. בשנייה, מרכז למידה בנושאים הקשורים בשואה.

חברים רבים מהקהילה, בביה"ס ומחוצה לו, מצאו לנכון לתרום חפצים ומזכרות לתצוגה, מתוך כוונה שימשיכו להורות את הנושא לילדים הצעירים ומתוך אמונה, כי זהו המקום הראוי עבור אותם חפצים.

ההדרכה מתבצעת על ידי נבחרת מקרב תלמידי כיתות ו' באופן מקצועי ומעורר השתאות. ניכר בתלמידים, כי הם מכירים מקרוב את הנושאים ומעבירים את ההדרכה במסירות ובחן. את הפרויקט מרכזת מיום הקמתו פנינה חסון, מורה ומחנכת, אף היא ממושב כפר ורבורג. בין המדריכים בסיור שלנו היו ינאי אלון, בנם של האלוף ניצן אלון ורעייתו מור, ואורי סטרשנוב, בנם של דני וסיגל סטרשנוב (שהתמנתה לתפקיד מנהלת בני המושבים לאחרונה), שהנם חברי המשלחת. היה זה מפגש בין–דורי מרגש, במיוחד לאור העובדה, כי ארבעת ההורים הם בוגרי ביה"ס מבואות בעצמם!

לאחר מכן, המשכנו אל המכללה האקדמית אחווה, אשר אירחה אותנו באדיבותה להמשך היום. ביקרנו ב"יצירת דוד", תערוכה קבועה המוצגת במכללה החל משנת 2001, ובה עשרות פרטי אומנות, פרי עזבונו של ניצול השואה המנוח דוד ניסענבוים, אשר נתרמו למכללה. הפריטים המוצגים בתערוכה משקפים את חווייתו האישית הרגשית של האומן. המכללה מצאה לנכון להפוך את התערוכה למעין מרכז מבקרים המזמן שיח ולימוד כאחד.

לא אחת קראנו למסע לפולין "מסע אל העבר עם הפנים אל העתיד", וגם "מכאן לשם, משם לכאן ומכאן והלאה". המשמעות של תחושה זו ברצף של "שואה, תקומה והתיישבות" היא הנושא בו עסקנו בפאנל, בהשתפות: מאיר צור, מזכ"ל התנועה; האלוף ניצן אלון, מפקד פיקוד מרכז; הרב מנחם הכהן, רב תנועת המושבים; אריה ברנע, מנהל ביה"ס התיכון האזורי באר טוביה ויו"ר עמותת "עמך" המטפלת בניצולי השואה ובבני הדור השני; יצחק אשחר, מנהל אגף החינוך במועצה האזורית הגליל התחתון.

מאיר צור התייחס בדבריו לחשיבות השליחות שלנו במרחב הכפרי, ולקשר שבין המסע אליו אנו יוצאים ובין פיתוח המנהיגות והיישובים. דבריו שבו והדהדו בשיחה עם הרב מנחם הכהן, אשר הקדיש את מילותיו לתקומה – תרומתם של העולים החדשים, ובכלל זה כמובן, העולים ניצולי השואה, להקמת מאות מושבים ברחבי הארץ ולבניין המדינה.

אריה ברנע סיפר על עמותת "עמך" הפועלת ברחבי הארץ ועל המודל הייחודי של פעילותה במועדונה במועצת באר טוביה. ברנע קישר בין מחויבותנו לטיפול בניצולים ובין מחויבותנו כהורים, כסבים וסבתות, כאזרחי המדינה, להצמחת דור העתיד. אין ספק, כי משנתם החינוכית של ברנע ושל צוות ביה"ס מתרגמת, הלכה למעשה, את ההתעקשות על בחינת הערכים שמאחורי פעילות השגרה המבורכת, ולהתכוננות זו נודעת חשיבות רבה.

יצחק אשחר, אשר היה חבר המשלחת הראשונה שלנו, שיתף אותנו בתחושתו, כי היכולת והצורך לפעול למען ניצולי השואה ולמען העמקת הלימוד והמחויבות של כולנו לנושא יכולים להיות נחלתם של אנשים פרטיים ושל ארגונים כאחד. ואכן, במועצה האזורית הגליל התחתון מתקיים מזה למעלה משנה פרויקט המחבר בין מורים, תלמידים, חניכים ומתנדבים בחינוך הפורמלי והבלתי–פורמלי על ענפיו השונים, ובין ניצולי שואה. חיבור ערכי, חיבור של הוקרה וגם חיבוק משמעותי בצדו.

פעילות ענפה זו התחילה בלימוד נרחב של הנושא על ידי השותפים במערכת החינוך במועצה – מורים וחניכים כאחד. בעקבות הלמידה, לאחרונה פקדו ומילאו חניכים וספורטאי המועצה עשרות רבות של "דפי עד" של "יד ושם" בעדויות מפי תושבי המועצה. מעבר לכך, עוסקים גם אנשים פרטיים, בקהילות היישובים, בתמיכה בניצולי השואה: ביקור בבתיהם, הכנת ארוחות חמות במידת הצורך ועוד.

האלוף ניצן אלון חתם את הפאנל והתייחס לתחושה העולה מן הציטוט של שאול טשרניחובסקי: "האדם אינו אלא תבנית נוף מולדתו". נוף הילדות במרחבי המושב והכפר, שבילי ביה"ס בו ביקר בילדותו ובבוקר זה ביחד עם כולנו, הבחירה לתרום תמיד מעבר (למשל בשנת השירות), החובה שהיא זכות לשמש דוגמה, מבלי לחפש כותרות ותודות – כל אלה היו מפתחות משמעותיים בעיצוב אישיותו כמפקד ומחנך. אנחנו חשנו בהם במבט עין, בנוכחות בלתי מתפשרת, אך צנועה ונוגעת. אשרינו שזכינו...

משלחת "תנועה במסע" יצאה לדרכה עם מטען משמעותי של ציפייה וגאווה.

לוקחים אתנו לדרך "נרות זיכרון":

"זכור"
כדי לזכור משהו, עלינו לדעת עליו קודם כל.
"זכור" הוא שלב החשיבה והלימוד.
"... לא תשכח"
מלבד הזיכרון, עלינו גם לעשות מעשה.
עלינו לעשות משהו במה שלמדנו.
"לא תשכח"
הוא שלב המעשה.

במוזיאון "בשביל הזיכרון". מיצג מרגש על חייו של "שרוליק", ילד ששרד את השואה

ברווז. מראה מהנה לתיירים
צילום: רענן כהן

גם ברווזים טובעים?

כששמעתי שלהקת ברווזים טבעה בלול בעת השיטפון הגדול בעמק חפר, נפערו עיניי בתימהון

יוסי ברג

מראם של ברווזים מתקדמים באצילות נינוחה על פני מקווה מים – אגם, נחל קטן או נהר רחב – תורם מידה של יופי לפסטורליה המוצגת בפני התיירים הנהנים להביט בהם. סקרנות רבה, המפעמת בצופים בברווזים, נובעת מהעובדה שאברי התנועה שלהם אינם נראים. דומה הדבר למחזה הנפלא של טור רקדניות בלהקת מחול, הנעות צמודות זו לזו כששמלות הריקוד הא־רוכות שלהן לוחכות את רצפת הבימה ורגליהן אינן נראות.

לברווז קרומי שחייה המחברים בין אצבעות רגליו ומסייעות לו בשיוט כעוף שנועד מטבעו לחיות במים. מסיבה זו, נפערו עיניי בתימהון לשמע הידיעה שלהקת ברווזים טבעה בלול בעת השיטפון הגדול בעמק חפר בינואר הגשום האח־רון. "ברווזים? טבעו?!" שאלתי ורצתי לברר.

רמי רביב מכפר חוגלה הוא חקלאי גאה, בן בנם של חקלאים מחלוצי ההתיישבות בעמק יזרעאל. בשנת 1983 הקים לול כחלק ממערך הטיפוח של איגוד משקי עופות לרבייה. עקב דרישות מחמירות של השירותים הווטרינר־יים וגופים אחרים, רביב נאלץ להקימו במקום מרוחק מהלולים שהיו מצויים באותה תקופה במושב. העובדה שהמיקום הנבחר היה סמוך למקור חשמל קיים, דבר שהוזיל את ההשקעה הכלכלית בהקמה, סייעה להחלטה.

המקום שנבחר לבסוף, לעובדה זו חלק מכריע בתופעה הבלתי־אפשרית לכאורה שתתואר בהמשך, נמצא בקרבת מפגש הנחלים אלכסנדר ואמץ. כשאיגוד משקי הרבייה בשנת 1995 הפ־סיק את פעילות, נזנח הלול אולם ריחוקו מהיי־שוב תרם לגלגולו החדש: צעירי המקום הש־תמשו בו לקיום מסיבות, והמרחק הרב מהבית הקרוב ביותר חסך מהשכנים את מטרד הרעש.

לפני כשנתיים, נענה רמי לפנייתו של מגדל ברווזים לאכלס את הלול בלהקת רבייה כחלק ממערך ייצור ברווזים לפיטום שלו. גידול וטי־פול בברווזים, מספר רמי בביתו הנעים, ביום שבו הגשם מכה בעוז על החלונות ואנו נהנים מקפה מהביל של בוקר, הוא קל וחסר בעיות המאפיינות עופות אחרים.

העוף עמיד מאוד, ממעט במחלות ובתמותה. שיעור ההטלה מגיע ל־70% בערך, הביצים נאספות ומנוקות, מועברות לחדר הקירור ומשם למדגרה להמשך התהליך. משך החיים דומה לזה של העופות האחרים.

נד המים הציף את הלול

תושבי המדינה שואבים עידוד מכל הודעה בתקשורת על עליית מפלס המים בכנרת בסנ־טימטר או שניים. לא זו הייתה תחושתו של רמי באותו לילה שבין שמונה לתשעה בינואר השנה.

עם רדת גשמי הזעף שפקדו את ארצנו באו־תו לילה, מעברי המים שבין טול כרם ובת חפר נותרו סתומים ולא אפשרו מעבר תקין למים היורדים ארצה. בחפשם אחר מוצא, שעטו המים בכל עוצמתם, הרסו את החומה ופרצו דרכה בז־רימתם אל הים.

20 שנה לאחר השיטפון הגדול של 1992, שא־חריו בוצעו פעולות פיתוח נרחבות בהסדרת הניקוז תוך הרחבה, העמקה והסדרה של ערוצי הנחלים אלכסנדר ואמץ, נד המים השוצף שעלה בנחל אלכסנדר לא אפשר למי נחל אמץ להש־תלב בו כמתוכנן, והוא הציף שטחים נרחבים בקרבת הלול.

בשלב מסוים, המים פרצו אל תוך המבנה בזרם עז. 1,600 הברווזים, שהיו מצויים בו באותה שעה, נאלצו להיאבק על חייהם, מכיוון שרש־תות דפנות הלול מנעו מהם את היכולת לשוט עם הזרם, כהרגלם, והם נאלצו לתור אחר מקום מפלט עליו יוכלו לעמוד.

בעת הקמת הלול, נבנה עבורם משטח מוג־בה מעט מחופה ביריעת ניילון. כאן יש להסביר: פעולת השתייה של ברווזים נעשית על ידי נענוע מקורם הרחב מצד לצד לאחר נטילת המים. פעולה זו מרטיבה את הרפד המונח בלול והיא בלתי־רצו־יה, לכן נבנתה להם הגבהה, ומשם מנוקזים המים אל מחוץ למבנה וכך נשאר הרפד יבש. אל משטח שתייה זה התרו הברווזים האומללים להגיע.

למרבה הצער, במאמציהם הממושכים נגד הזרם האדיר (אבל ממש) במאבק הבלתי־אפשרי נגד איתני הטבע לא עמדה להם יכולת השח־ייה שלהם, והם הגיעו לאפיסת כוחות, שגרמה לטביעת רוב ברווזי הלהקה.

אכן, זה אפשרי! גם ברווזים יכולים לטבוע. ורמי ידידי עסוק מאוד בימים אלו בשיקום הלול מנזקי השיטפון, בהכנתו לקליטת להקה חדשה ו... במשא ומתן עם חברת הביטוח.

למרות הכול, החיים חייבים להימשך.

בס"ד

מבצע לפסח
10% הנחה

ניקוי וחידוש

חדש בנהריה והצפון

חברת **חידוש וניקוי** מחדשת ומנקה את כל סוגי הבדים ומוצרי העור בביתכם.

הניקיון מתבצע אצלכם עם חומרים ידידותיים לסביבה

בחברת **חידוש וניקוי** יש **מחלקת עובדות משק בית וניקוי משרדים**

אנו מבצעים עבודות גם עבור גופים ציבוריים, אולמות, בתי קולנוע, משרדים, חברות הסעה, בתי מלון, מסעדות, בתי קפה, חברות מוניות, בית אבות

טל. 0722-405028 נייד. 052-6069650
Email: nh.clining@gmail.com | www.nh-clining.co.il

משחק זיכרון

תפקיד הזיכרון בעיצוב חיינו ורגעים חשובים שנצרו בלבם מסטרואיאני, ואן גוך וגאודי

תחילתו של סיפור אהבה היא המקור לזיכרונות המפורטים ביותר – כך כותב גיבור "המזכרות". וסופו של סיפור אהבה?

בספרו העשירי "המזכרות", שוזר דויד פואנקינוס, יליד 1974, אחד הסופרים האהובים והמצליחים בצרפת היום, שרשרת בלתי-נשכחת של זיכרונות אנושיים. כמו בספרו הקודם והמצליח, "העדינות", הוא עושה זאת בכתיבה היוצאת מן הלב וחודרת אל הלב, שופעת שנינות והומור, כנות וסקרנות. "המזכרות" ניחן בכל התכונות האלה ועוד. עומק הרגש שבו, הבגרות שבו וההתבוננות הרעננה וה־אמיצה בנקודות שונות בחיינו – כל אלה מעוררים הזדהות עמוקה בלב הקורא.

פואנקינוס אמר בעבר, שבכתיבה שלו הוא מנסה לייצר תחושת "רוך" אצל הקורא. אין ספק, כאן הוא הצליח. כפי ששם הספר מרמז, העניין המרכזי בספר הוא הזיכרון והתפקיד שלו בעיצוב חיינו, אבל הרבה יותר מכך – זהו ספר על אהבה, על משפחה ועל פרידה, וכמו אצל פואנקינוס, ההתרחשויות בעולמו של הסיפור הן רק חלק ממה שהספר מעניק לקור־איו.

בין פרק לפרק בסיפור משובצים פרקי "מזכרת" קצרים – רגעים חשובים שנצרו בלבם אנשים שו־נים, החל בדמויות שבספר, מרכזיות ושוליות כאחד, וכלה בדמויות מפורסמות בצרפת ובכל העולם – סקוט פיצג'רלד, מרצ'לו מסטרואיאני, סרז' גינזבורג, ואן גוך, גאודי ואחרים.

מלבד הזיכרון ומשמעותו, הספר מצטיין בטיפול רגיש, חם ומלא הומור בהזדקנות. העניין בא לידי ביטוי במוות של הסבא, בכל קורותיה של הסבתא וגם במשבר של ההורים עם היציאה לפנסיה. זה אולי נושא פחות "סקסי", אבל הוא חלק חשוב בספר, והוא מקסים לא פחות מכל השאר.

סיפור האהבה טמון בלב הספר כמו גרעין בתוך הפרי. זו אהבתו של המספר ללואיז, אבל לפני המפ־גש עמה, וגם אחריו, קורים דברים רבים בסביבתו הקרובה, ועל כולם הוא מספר במבט לאחור, מנקודת זמן משמעותית מאוד עבורו – זו שבה התחיל לכ־תוב. זהו אם כן גם, ואולי בעיקר, סיפורו של סופר ושל דרכו אל הכתיבה.

הספר היה בין המועמדים הסופיים לפרס "גונקור", הפרס הספרותי החשוב ביותר בצרפת, וכן היה מוע־מד לפרס "פמינה" המוערך.

"המזכרות" מאת דויד פואנקינוס. הוצאת כתר, 219 עמודים.

לצלול אל נבכי החיים

עוברים בנופי הארץ באמצעות שירים וצילומים

ספר השירים "כל יום מחדש", שכתבה וצילמה גילת חסין, הוא תיאור מסע בנופי הארץ באמצעות שירים וצילומים.

זהו תיאור מסע בנבכי הנפש, מנקודת פתיחה של כאב גדול ובדידות מייסרת אל הבחירה המודעת בחיים ובתקווה. המסע הזה כולל תהפוכות רגשיות ומעב־רים קיצוניים לעתים בין שיח כן ונוקב עם הבורא, שבו מוצגים הכאבים נוכח החסרים הגדולים, ובין רגעי התרגשות, התפעמות והודיה נוכח כל היש בעולם, בבריאה ובחיים הפרטיים.

הספר נכתב מתוך החוויה האישית, אך נוגע בחוויות אנושיות אוניברסאליות ולכן יוכל לשמש כפה לכל החווים אותן. "אני שואבת את השראתי בכתיבה מהקשבה נקייה ככל האפשר למה שמתחולל בנפשי פנימה, לטבע על שלל תופעותיו ולתולדותיהם של אבותינו ואימהותינו שבהן מקופלות שלל החוויות האנושיות", כותבת חסין. "אני מתבוננת בעולם שסביבי, בתופעות היומיומיות כמו זריחה, שקיעה, נבטים וציפורים. סופגת פנימה, ואז המילים פשוט מתאר־גנות בראש ומה שנשאר זה לכתוב אותן. לעתים, אני נמצאת בהלך נפש מסוים ופסוקים המתאימים לאותו הלך נפש נשמעים בראש, והשיר יכול לכלול את הפסוק ואת ההד שהוא מייצר אצלי".

הספר כולל שירים שנכ־תבו בשלוש השנים הא־חרונות ותמונות שצולמו על ידי חסין בתקופה זו. פעם נכתב שיר ובעקבותיו היא צילמה תמונה מתאי־מה ופעם להפך – חסין נתקלה בתופעה מעניינת, צילמה ובעקבות הצילום נכתב שיר.

"כל יום מחדש". כתבה וצילמה: גילת חסין. הוצ־את אוריון, 65 עמודים.

ממעמקי האוקיינוס עד החלל

מה חדש על מדף ספרי הילדים

אנחנו חולקים את כדור הארץ עם מיליוני מינים מופלאים של בעלי חיים וצמחים, ולכל אחד מהם חיים שונים ומגוונים. יש יצורים שחייהם כל כך קצרים, עד שהם נגמרים עוד לפני שתספיקו לקרוא את האנציק־לופדיה "החיים – תוחלת החיים על פני כדור הארץ", מאת גראהם ל' ביינס.

האנציקלופדיה מביאה בפנינו את חייהם הבלתי-רגי־לים של בעלי החיים והצמחים סביבנו וחושפת בפנינו את השוני המשמעותי בין העולם של בני האדם לבין עולמם של הצמחים ובעלי החיים. (הוצאת דני ספרים, 96 עמודים).

האוקיינוסים הם חלק משמעותי של העולם, שאנחנו יודעים עליו מעט מאוד. ב"אטלס האוקיינוסים" מאת ניקולס האריס מציגים אותם והקוראים הצעירים יגלו בהם יצורים משונים שחיים במעמקים. הספר עונה על השאלות: כיצד נוצר צונאמי, איך מתהוות שוניות אלמוגים, מי היה האדם הראשון שטס מעל האוקיינוס האטלנטי ועל שאלות נוספות (איורים: גארי הינקס, הוצאת מודן, 35 עמודים, מנוקד).

"ספריית הלימוד של ד"ר סוס" היא סדרה לימודית חדשה והספר "עד לחלל ועד בכלל – טיול אל מערכת השמש שלנו" מאת טיש ראבי הוא הראשון בה.

חתול תעלול לוקח אותנו למסעות מרתקים כדי לגלות את העולם שבו אנו חיים. בספר הזה הקוראים יוצאים אל החלל – להכיר את מערכת השמש, לרקוד על הירח ולטוס בין כוכבים (איורים: אריסטידס רואיז, הוצאת כתר, 43 עמודים, לבני 4–8).

"יאללה יתושון, עפים לישון", מאת יהודה תלמי, הוא סיפור ילדים מקסים ומשעשע הכתוב בחרוזים עליזים ושנונים.

העלילה מספרת על יתושון קטינא, שזמזומו הפך למטרד לשכניו ולכל בני ביתו, וכיצד הצליחו הוריו לטפל בבעיה. "לפניכם סיפור על יתושון, שבערב, לפני שהלך לישון, התחיל לזמזם בקול גדול זמזומים שאי־אפשר לסבול. כבר רוצים לדעת את סוף העלילה? כאן זה הסוף, תתחילו מההתחלה".

מוסר ההשכל של הסיפור הוא לדעת להקשיב בסבל־נות והיטב. מאבקם של ההורים האוהבים בזמזום הנו־רא והדרך שבה הבעיה נפתרה נפרסים על פני הסיפור המחויך והמקסים הזה (איורים: יונת קציר, הוצאת או־ריון, לבני 4–9).

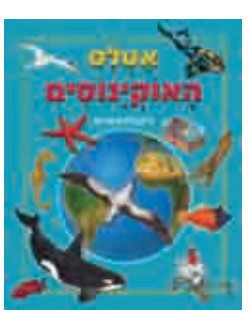
הספר "רחוב בירושלים" מאת חנה ודוד עמית מציע מסע בזמן מתקופת המקרא ועד היום, אל אחת הערים העתיקות והמעניינות בעולם.

הספר מיועד לכל המשפחה ובעיקר לילדים והוא מז־מין את הקורא להתבונן וללמוד – מה אנשים לבשו, מה הם אכלו, במה הם עסקו, במה שיחקו הילדים, ואיך השתנו האנושות והמרחב העירוני מתקופת המקרא ועד היום (איורים: יבגני ברקוב, הוצאת כנרת זמורה ביתן, 32 עמודים).

סודוקו

קל

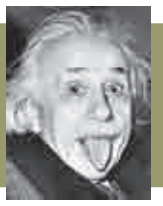
9			5	8			2	
				3			8	7
					2			5
5				2	4	3		9
		3				6		
6		7	1	9				8
1			2					
3	8			7				
	4			1	9			6

בינוני

3					5			
		9			8	2		7
7						5	1	
				7		9		1
	3	8	2		1	4	7	
1		4		9				
	2	7						6
8		6	1			3		
			6					9

קשה

	3				2	9		
		1	5					
	4							6
		7	8			5		
		2				3		
		9		1		4		
6							8	
					7	1		
		5	2				7	

© עמוס צימרמן amosquitoz@gmail.com

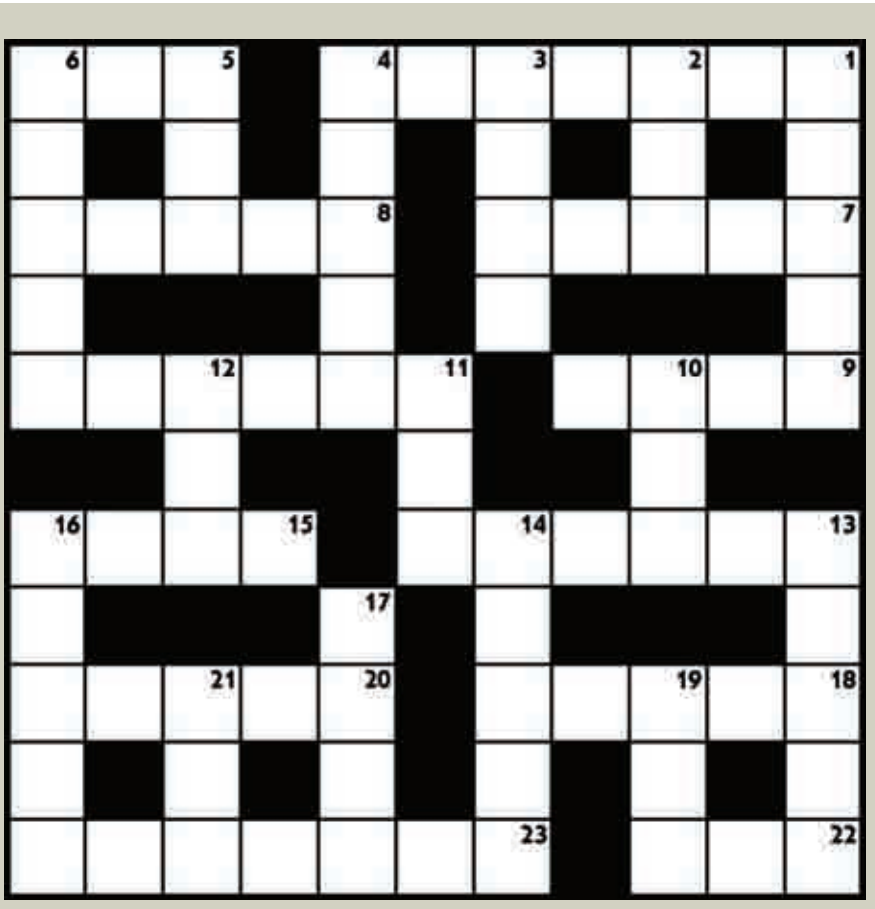
תשבץ היגיון מס' 25

מאוזן:

1. אלה שמקשים עלייך בשאלות משפטיות על גרמניה של פעם (כ"מ) (7); 5. מזל לב (3); 7. בלוז מוקף במים עם תלמה (5); 8. בשובם של הזיתים שנקטפו יש זמרת (5); 9. בוא הנה מפקד הפלוגה, יש התוודעות (4); 11. קירצפו את אדמת הנגב בחסותו של קייג' (6); 13. גיבסון בסויה אפריקנית (6); 15. מזרח אירופאית בתבליט אחד (4); 18. מאיזה זמר קיבלתי חתיכת עוגה? (5); 20. מה שזוייף זה החיבור בין הדב לנשיא (5) 22. איזה פרי אוכלת גלעדי? (3); 23. הכל התחיל עם סמל הניצחון של הנילוס (3,4).

מאונך:

1. על מה נעים לאלה שלא בריאים לשכב ביום שמש? (2,3); 2. (עם 12 מאונך) ביקשו שאגיע כי ייתכן שצונן (2,4); 3. יאבד ממשקלו במחיר זהותו (4); 4. מזכיר אותי כמו מושונוב (5); 5. עוף מפה, רברבן! (3); 6. היכן במערכת השמש שלנו נמצא צ'ופר? (5) 10. מדרגות שמיים (3); 11. הוא נתן צ'אנס אבל היא ברחה (3); 12. ראו 2 מאונך; 13. מונה את קץ ראשי התיבות (5); 14. עיר שישימו לב אליה בעזרת האף (5); 16. איזה מקרר רקוב באור? (5); 17. להכריח מישהו להיות כמו טינקרבל, למשל (4); 19. מה קרה לשיער בקיבוץ המפחיד? (3); 21. המשמש לתליה ישוב להיות היוונית השניה (3).

תשובות לתשבץ מס' 24:

מאוזן: 1. חוזר; 3. תקריבי; 8. נמרץ; 9. לבון; 10. רובים ושושנים; 15. פרחה נשמתי; 18. גרנט; 20. סנטר; 23. השמיטה; 24. דקור.

מאונך: 1. הפרפרת; 2. זקן; 4. קורט; 5. ישביעני; 7. סרט מתח; 9. לאו; 11. ביפ; 12. שמנוני; 13. שפם; 14. צינתור; 16. רטט; 17. אגדה; 21. רוק.

תלמידים, זוזו!

התכנית לקידום אורח חיים בריא, "זוזו - מפעילים את הגוף", מגיעה גם למערכת החינוך בעמק יזרעאל. בשישה בתי ספר יסודיים פועלת תכנית לעידוד הפעילות הגופנית ולצמצום ההשמנה בקרב ילדים. במסגרת התכנית, מקבלים התלמידים שעת ספורט נוספת במערכת השעות, הקמת חממות ספורט בבתי הספר ופעילויות ספורט אחר הצהרים. ביום רביעי שעבר, התקיימו כחלק מהתכנית ימי פעילות לתלמידי כיתות ה'-ו' בבתי הספר רעים בשמשית, מרחבים בכפר יהושע, עמק יזרעאל בגניגר ושגיא בשריד. לילדים הייתה הזדמנות לבלות על מתקנים מתנפחים ולהשתתף בטיפוס על פירמידה, בריצת באנג'י, במסלול מכשולים, בכדור-רשת ולשחק כדורגל-שולחן, שבו השחקנים אנושיים. בנוסף, היו פינות "משחקים של פעם", שבהן הילדים שיחקו קלאס, "מדרכות" ועוד. הפעילות לוותה במוזיקה מהנה וקצבית שגרמה לילדים לקפוץ ולרקוד לצלילי השירים.

צילום: חן זרצקי

ה"משחקים של פעם" חוזרים בבתי הספר בעמק יזרעאל ■ ארבעה בתי ספר יסודיים, שתי מקהלות מקצועיות וד"ר דוליטל אחד שרו בעמק חפר ■ בסתריה, בכפר שמואל ובכפר אז"ר יש מה לעשות בסוף השבוע

דוקטור דוליטל בעמק חפר

המחזמר "דוקטור דוליטל" הועלה במסגרת פרויקט ראשון מסוגו בעמק חפר בביצוע מאות זמרות וזמרים ממקהלות והרכבי נגינה של בתי הספר היסודיים בעמק חפר. אגף החינוך במועצה חיבר את מקהלות מורן ועפרוני וכל אחת מהן לקחה תחת חסותה ארבעה בתי ספר יסודיים ועבדה עם המקהלות בהן לקראת הפקת המחזמר "ד"ר דוליטל", שכתב דן אלמגור למוזיקה של סשה ארגוב, בבימויו של אביב לוז. המקהלות והרכבי הנגינה של בתי הספר שהשתתפו במחזמר: בית יצחק, כפר ויתקין, קדם, הרא"ל, יובלים, משג"ב, שדות, אביחיל, מורן הצעירה והעפרוני הצעירה. בין השירים שולבו קטעי משחק של שחקנים ממגמת התיאטרון של קריית החינוך בן גוריון.

מעשים טובים בעמק חפר

עובדי הוועדה המקומית לתכנון ובנייה של מועצת עמק חפר יצאו ביום המעשים הטובים שהיה ביום שלישי שעבר לפנימיית נווה אלישיב ושיפצו את הכניסה לפנימייה. העובדים ביצעו עבודות שפכטל, תיקוני טיח וצבע שחידשו את מראה הכניסה ורעננו אותו. במקביל, עשרות תלמידים מקריית החינוך מעיין שחר התנדבו לנקות את הבוצה שנשארה בעקבות השיטפון שפקד את היישוב בת חפר. התלמידים ניקו את הבוצה מגנים ציבוריים ומחצרות בתים של תושבים מבוגרים. פעילות מעניינת נוספת זימנה את נאמני נחל אלכסנדר עם תלמידים מרמות חפר ואנשי רשות ניקוז ונחלים שרון לנחל אלכסנדר, והם אספו זבל וענפים, תוצאה של השיטפונות שהתרחשו בנחל. גם תלמידי בית ספר שפרירים השתתפו בפעולות מיוחדות ביום זה, כשצבעו חדרים וטיפחו את סביבת בית הספר.

אימא, סיפור!

בבית הספר "מרחבים" בכפר יהושע החלו השנה ביוזמה חדשה. הורי כיתות א' וב' הוזמנו לבית הספר להקריא לתלמידים ספר שאהבו במיוחד, כשהיו ילדים. לאחר הצגת הספר והקראתו בכיתה, נערכו פעילויות סביב נושא הספר בהשתתפות ההורים.

אורלי אייזנר (בתמונה) הכירה לתלמידי כיתות א' ספר שאהבה, אסנת כץ מאלוני אבא, אימא לילד בכיתה א', סיפרה לילדים את הסיפור "משונלו" שכתב גידי גלבוע ואייר דני קרמן. "זה אחד מהספרים שאני הכי אהבתי בתקופת הילדות", מספרת אסנת, "הוא מדבר על יצורים מהירח שהגיעו לכדור הארץ ועל הקשיים שלהם מול בני האדם. המסר של הסיפור הוא 'קבל את השונה ממך ותאיר לו פנים'. שמחתי שהזמינו את ההורים לכיתות, זו יוזמה מקסימה ומאוד הזדהיתי אתה. אני חושבת שנכון מאוד לעודד ילדים לקרוא ספרים, על אחת כמה וכמה בעידן הדיגיטלי. חשוב שבית הספר רואה בהורים כוח עזר ורותם אותם לטובת פעילויות כגון אלו, הילדים נהנו מאוד והקשיבו בעניין לסיפור".

צילום: בית ספר מרחבים כפר יהושע

■ בסוף השבוע הקרוב, 15-16 במארס, יתקיימו בגזר ובכפר אז"ר פעילויות לכל המשפחה. משתלת הסוכה, בית ירוק בכפר אז"ר, תהפוך חלק מ"הגן הנסתר" - גן הפסלים והבריכות של המשתלה, למגרש מיני גולף עם דמויות בעלי חיים ואלמנטים של זהירות בדרכים. הילדים יוכלו לשחק במגרש והוריהם יוזמנו ליהנות מהפריחה האביבית בגן. במשתלה יערכו סדנאות "שוזרים בממתקים" לשולחן ליל הסדר ובה הילדים ילמדו ליצור חפצי נוי מדברי מתיקה מגוונים. בסיום הסדנה, יוכלו הילדים וההורים לקנח בדברי מתיקה ולקחת לביתם את היצירה. הסדנאות תיערכנה בשעות 11:00, 12:00 ו-13:00.

■ במועצה האזורית גזר, במושבים סתריה (לצד כביש 40, סמוך לרחובות) ובכפר שמואל (כביש 424, מחלף נשרים - לטרון), ייערך בסוף השבוע פסטיבל "אביב אמנים" עם סדנאות יצירתיות לכל המשפחה. יציגו בו עשרות אמנים מהאזור שאף ידגימו את עבודתם ותהיינה הופעות של הרכבים מוזיקליים. בשבת יתקיימו לאורך כל היום סדנאות פתוחות לקהל ללא תשלום להכנת כלי נגינה מבמבוק: חלילים, סקסופון וכלי הקשה, ופיסול באבן הטלק - אבן טבעית רכה שניתן לעבד אותה בקלות ולייצר דמויות, תליונים, צמידים ותכשיטים. בשני ימי הפסטיבל יתקיימו סדנאות פיסול בעיסת נייר, עיצוב עם בצק סוכר וציור, בחלקן ייגבה תשלום סמלי.

■ במסגרת הפסטיבל יוצגו עבודות ציור בטבע ובסגנון האימפרסיוניזם, פיסול בקרמיקה, זכוכית, נייר, עץ וחומרים ממוחזרים, בגדי מעצבים ותכשיטים. בכפר שמואל יתארח בשבת אמן מרמת הגולן שידגים פיסול בעץ עם מסור שרשרת - אמנות ייחודית ויוצאת דופן. במושב סתריה תיערך בשבת תצוגת מכוניות עתיקות של "מועדון החמש".

הלוח הירוק

כל המודעות בלוח הירוק מתייחסות לנשים ולגברים כאחד

הלוח מופץ בעיתונים

מאור- משרד עורכי דין

• מקרקעין- מכירה ורכישה של נחלות, פיצול נחלות

• נזיקין -נזקי חקלאות

•דיני עבודה-יצוג מעסיקים בפני תביעות של עובדים זרים

שדרות ארלוזורוב 25 עפולה.

טל: 04-6421940

פקס:04-6421941

e-mail: gd.maor@gmail.com

מדור משפטי

שילדן, שמואלי- עורכי דין

גדי שילדן, עו"ד, רו"ח וכלכלן * עינב שמואלי, עו"ד

- מכירת בתים, נחלות, משק חקלאי, מגרשים
- יעוץ מס שבח
- נזקי גוף
- ירושות וצוואות

הזדמנות מיוחדת

בדיקת זכאות להחזרי מס שבח

מכרתם משק או נכס מקרקעין אחר ב-4 השנים האחרונות

וחוייבתם במס שבח ?

יתכן ששילמתם יותר מדי

לבדיקת העניין - נא לפנות טלפונית למשרדנו בהקדם

* חבר ועדת מיסים לשכת עורכי דין מחוז חיפה

הדס 5, מרכז טבעון – 04-9832121

יקנעם מושבה – 050-2145000